

\$jekk hva professor- kjendisene tjener

Thomas Hylland Eriksen og
Jon Bing tjente 1,3 mill. hver.

Nyhet, side 6

Smører seg til toppen

Korrupsjon
gjennomsyrer
hverdagen til
russiske studenter.

Omverden, side 12 og 13

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 65, utgave 29 | www.universitas.no | onsdag 26. oktober 2011

Erobret Grønland

Les historien om hvordan norske professorer og nazi-
sympatisører bedrev imperialisme og okkupasjon.

Reportasje,
side 22 til 24

FOTO: NORSK POLARINSTITUTT

Skylder på Kristin

Trine Skei Grande krever at
kunnskapsministeren bedrer
innvandreres studiemuligheter.

Nyhet, side 8 og 9

Popper piller mot eksamensangsten

Studenter gjør seg avhengige
av sterke preparater.

Nyhet, side 4 og 5

Vinterkort i
salg fra 24. okt.
Gjelder til 14. jan.

HVORFOR BETALE MER?

Tren for kr 400*,- frem til 14. jan.

* Gjelder studenter ved UiO, HiOA, NMH, NVH, AHO og KHIO

www.sio.no

STUDENT
Idretten

redaktør: **Simen Tallaksen**
simen.tallaksen@universitas.no 480 36 044

redaksjonsleder: **Nordis Tennes**
nordis.tennes@universitas.no 922 21 231

fotosjef: **Skjalg Bøhmer Vold**

desksjef: **Jørgen Brynhildsvoll**

nettredaktør: **Gabriel Steinsbekk**

MENINGER

Tause-Torger

Innvandrere utenfor EU får ikke godkjent sin studiekompetanse fra hjemlandet ved flytting til Norge. Derfor må de som ønsker å studere i Norge ta opp fag for å komme i gang med utdanningen, noe den enkelte fylkeskommune normalt legger til rette for. I Oslo har man imidlertid gjennomført en fiffig regeltolkning som skiller seg ut fra resten av landet: Her tvinges utenlandsstudentene til å betale for etterutdanningen selv.

Løsningen for innvandrerne som rammes er en kjapp busstur ut av hovedstaden og inn i Akershus, som ikke opererer med den samme lovtolkningen. En god forklaring på hvorfor det må være slik er det imidlertid verre å få et godt svar på. Byråden som sitter med det øverste ansvaret for utdanning i Oslo nekter nemlig å la seg intervju om saken.

«Vi beklager, men det er dessverre ikke anledning for byråden å gjennomføre et telefonintervju vedrørende denne saken.» Det var svaret Universitas fikk av skolebyråd Torger Ødegaards assistent da vi forsøkte å avtale et intervju. På spørsmål om hvorfor det ikke skulle by seg en slik anledning i løpet av de kommende ukene, avventer vi fremdeles et svar.

«Torger Ødegaard nekter å stille til intervju i saker hvor han eller hans parti kan komme dårlig ut.»

Det er ikke nytt at Ødegaard nekter å la seg intervju om denne merkelige lovtolkningen. Heller ikke Klassekampen fikk byråden i tale da de omtalte saken i sommer. Mye kan derfor tyde på at Ødegaard har utviklet en effektiv mediestrategi: Han nekter simpelthen å stille til intervju i saker hvor han eller hans parti kan komme dårlig ut. Byråden står selvsagt helt fritt til å velge når, hvor og hvordan han ønsker å snakke til pressen. Likevel fremstår det som en lettvinnt løsning å gjemme seg bak et byråkrati og en uklar ansvarsfordeling i denne saken.

Denne uka fikk Ødegaard, som tidligere har blitt kritisert for å være både arrogant og defensiv i sine holdninger overfor Oslos studenter, fornyet tillit i bystyret. Vi håper Tause-Torger benytter sjansen til å ta bladet fra munnen og motbevise kritikken. Alt annet vil fremstå som feigt.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Katrine Myra**
katrine.myra@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Molte Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Toget er i ferd med å gå fra Europas unge.

Tapergenerasjon

KOMMENTAR

Vegard Roneid Erikstad,
journalist i Universitas

Ibegynnelsen av oktober nådde en gruppe studenter og ungdommer byen Harrogate i England. De går fra Jarrow utenfor Newcastle i nord, til parlamentet i London i sør, en distanse på 451 kilometer. De protesterer mot den høyeste arbeidsledigheten blant ungdom i Storbritannia på over 20 år. Lignende protestbevegelser finnes over hele verden. Til felles har de én ting, de går en usikker framtid i møte.

Samme dag la Norges finansminister Sigbjørn Johnsen fram statsbudsjettet for 2012. Tradisjon tro til høylytte protester fra studentene. Leder i Norsk Studentorganisasjon Kim Kantardjiev stod i spissen for misnøyen. «Vi får tre-fire halvlitere ekstra i måneden med en økning på 1,9 prosent i studie-støtten. Det blir enda verre å være student i år enn i fjor», sa Kantardjiev til Universitas.

At vi i Norge ikke får elleve måneders studie-støtte kan virke som en bagatell når man løfter hodet ut av oljetåka Norge befinner seg i. Det er viktig å jobbe for en bedre studenthverdag, selv om norske studenter allerede har det bra. For NSO er det en plikt. Men i blant bør vi stoppe opp og se hva som skjer utenfor våre grenser. I stort sett hele den vestlige verden er det nå en generasjon unge mennesker, med eller uten utdanning, som ikke har jobb, ikke bolig og ikke store forhåpninger om å få noen av delene med det første. Unge mennesker er de store taperne i finanskrisa.

I OECD-landene stod én av fem unge mellom 15 og 24 år uten arbeid i begynnelsen av 2011.

I Spania er tallet høyere, nesten halvparten er arbeidsløse. Enda verre, mener The Economist, er at 16,7 millioner unge i OECD-området nå kan klassifiseres som NEETS (not in employment, education or training). Disse utgjør 12,5 prosent av alle mellom 15 og 24 år i den økonomisk mest utviklede delen av verden. Det er et problem for de uten jobb, og for hele samfunnet. Ungdom som skulle bidratt med ferskt pågangsmot og nye ideer, sitter nå uten muligheten til det. Mange har rett og slett gitt opp håpet om å skaffe seg en jobb. De kommer seg ikke inn på arbeidsmarkedet i en avgjørende fase av arbeidslivet. Forskning viser at de som i en ung alder har gått arbeidsløse, vil slite med å komme seg inn seinere, og hvis de kommer seg inn vil det bli med lavere lønn resten av livet.

«Unge mennesker er de store taperne i finanskrisa.»

Hvordan har man havnet i denne situasjonen? Det mest åpenbare svaret er finanskrisa. En konsekvens av lavere økonomisk vekst er at færre nye arbeidsplasser skapes. Det er skapt et skille i arbeidsmarkedet der noen er innenfor og noen er

utenfor. Ifølge Businessweek finnes dette skillet i mange vestlige land. Enten er de unge ikke kvalifisert for de ledige jobbene, eller så må de ta jobber de ikke kan leve av. Når vi legger til at vi som er unge i dag sannsynligvis må betale høyere skatter, få mindre støtteordninger fra staten og jobbe lenger enn våre foreldre, tegnes det ikke et lystig bilde.

Problemet løsning er utdanning. I Europa er trenden at det blir dyrere, samtidig som det kuttes i utdanningsbudsjettene. Det vil forsterke problemet. Regninga etter finanskriser, eldrebølger og klimaproblemer er det vår generasjon som må ta. Vi har derfor verken tid eller råd til å sitte og se at løsningene forsvinner inn i horisonten.

universitas@universitas.no

ØYEBLIKKET

av Skjalg Bøhmer Vold

God stemning: Studentene fikk brødskiva i halsen da a cappellajuntaen kuppaa lunsjen forrige uke.

nen

ILLUSTRASJON: ØVIND HOVLAND..

SIGNERT

Warzan Ali Ismael,
Infoansvarlig, Somalisk
studentforening

Ideelle organisasjoner
masseproduserer Afrika-
stereotypier.

Bistandsporno

Vi lar ikke Hellas definere Europa, men vi lar noen problemområder i Afrika definere et helt kontinent. Det skyldes bildene mange ideelle organisasjoner bruker i søken etter pengegaver.

Ved religiøse høytider, hånd i hånd med reklameforbud, danser små mørke barn på tven, til inntekt for en ideell organisasjon. Seeren, mett på ribbe eller påskegodteri, oppfordres – hvert år – til å bli en fadder for lille Amonke i Afrika. Stakkars lille Amonke i Afrika. Men tenker virkelig den gjengse senegaleser på Amonke når hun tenker på Afrika, er bildene av femåringen som går fem mil for å hente vann representativt for Afrika?

Allerede i 1843 dro norske misjonærer til Afrika, med Bibelen og brunost i bagasjen. Da misjonærene kom tilbake fortalte de ikke om sivilisasjoner, fordums kongedømmer, afrikansk egenart og en rik fortellertradisjon – de fortalte om lille Amonke i Afrika, barbariet og den kristnes moralske ansvar overfor villfarne negre. 168 år senere flagger vi vår sekularitet, men Amonke tvholder vi på.

Bildet av det stakkarslige sør skaper et maktforhold mellom den hvite og den brune mann.

«Bildet av det stakkarslige sør skaper et maktforhold mellom den hvite og den brune mann.»

Den hvite hånden som stadig gir er økonomisk og kulturelt overlegen, den brune hånden tar imot. Den brune mannen har blitt en passiv nødhjelpsmottager, en som ikke evner egenproduksjon eller selvutvikling. Det klassiske, og falmende bildet av Afrika, viser ikke potensialet i kontinentet og i de ulike folkegruppene som befolker det.

Alt ser likevel ikke mørkt ut. I løpet av 168 år har det stereotypiske bildet av afrikaneren endret seg. Nå har han ikke overproporsjonerte lepper og kullsort hud, og ikke jobber han som statist i Tintins verden. Nå er afrikaneren en dame. Hun bærer på fargerike gevanter og har slik en herlig rytmesans. Vi har sluttet å snakke om den underutviklede, primitive afrikaneren. Når vi ikke stikker en telelinse opp i trynet til en radmager mor med et dødssykt barn, snakker vi om den glade, dansende afrikaneren. Ikke tenkeren, entreprenøren, forfatteren eller forskeren – nei, den eksotiske danseren.

Jeg har vært den usiviliserte, den flyktende og den sultende afrikaner. I rumpevrikkingens tidsalder har jeg blitt den dansende afrikaneren. Skal sant sies, og sannheten må frem i Universitas: Jeg er en fantastisk danser, men det stopper ikke der: Se, jeg er en somalier som kan skrive! Så vi afrikanere har, i det minste, en IQ over 80.

debatt@universitas.no

BAKPÅ NYHETENE

«Det kan faktisk være at studentenes fremtidige sjef bor i nettopp dette sameiet. Dette blir rett og slett som å leve i Paradise Hotel.

Morten Sohlman er lei av å bo blant festglade BI-studenter i Nydalen Kvarter. Gjett hvem som sjekker inn på solorom neste uke. Inside 05.10

«Jeg er blodfan og hadde gledet meg masse til konserten. Jeg kom tidlig for å finne meg en god plass foran scenen. Plutselig så jeg skiltet som sto ved inngangen til det avspærrede området. Der sto det at minimum høyde var 160 cm.

Det er en kjent sak at det er mange høye folk på Snoop Dogg-konsert. UKA i Trondheim gjorde sitt beste for å stenge ute resten. Adresseavisa 20.10

«Øverst oppe i det bakerste bygget på UiT sitter sexolog Bente Træen med utsikt over alle de andre byggene mot fjellene på fastlandet. Tromsdals-tinden står like høyreist som alltid, men det gjør ikke menns libido.

Journalistene klamrer seg til metaforene i studentavisen Utropia. 06.10

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

@aslaknøre Artig og drepene anmeldelse av riking-boka til @mimirk i Aftenposten idag, signert @KnutOlavAmas. Minner om Economist i stilen.

23 okt

journalist living in oslo and new york

@mimirk @knotolavamas [Denne tweeten er så drøy at vi ikke kan trykke den. Red.]

23 okt

skarrende tiger, spyende drage

@KapitalVibeke Journalist @mimirk burde tuppes ut av Klassekampen. Norske medier bør ikke være slikt ordforråd og persontrakassering verdig.

23 okt

redaktør i Kapital

@mimirk @KapitalVibeke Var vel først og fremst ironi dette, men takk for komplimentet!

23 okt

skarrende tiger, spyende drage

@KapitalVibeke Sorry, null ironi @mimirk. Journalister som slår under beltestedet og ikke aner hva straffbare injurier er, bør finne seg annen jobb

23 okt

redaktør i Kapital

@mimirk @KapitalVibeke Deg om det. Jeg står på at ironi i likhet med Mohammed-karikaturer bør være lovlig, også for journalister.

23 okt

skarrende tiger, spyende drage

@Braanen @KnutOlavAmas @mimirk Man må vel bare lære seg det, før eller siden, one way or another, at rasistiske stereotypier ikke er ideell humor.

23 okt

journalist

@mimirk @Braanen @KnutOlavAmas Vanskelig å være uenig i det. Tar flåkjeften min og legger i vei til Kanossa. Sorry, folkens!

23 okt

skarrende tiger, spyende drage

nyhetsredaktør: **Lars Thorvaldsen**
lars.thorvaldsen@universitas.no 419 04 679

NYHET

Norske studenter er gamle

GAMLE STUDENTER: Norske studenter er i snitt 27 år, noe som gjør de norske studentene til de eldste i Europa. Det viser tallene fra undersøkelsen Eurostudent IV. NIFU-forsker Elisabeth Hovdhaugen, som har gått gjennom undersøkelsen, forteller til Aftenposten at hun ikke har noe klart svar på hva studentene velger å gjøre før de begynner å studere. Men en undersøkelse for universitetene i 2005 viser at 23 prosent jobbet før studier, mens åtte prosent var i militæret.

Nytt studie: Griseproduksjon

NYE STUDIER: Høgskolen i Hedmark og griseprodusenten Norsvin opprettet nylig Norges første fag for griseproduksjon. I alt syv studenter startet på det nye studiet i høst, som gir studentene fem studie-poeng. Det skriver Nationen.

– Jeg er utdannet agronom og har blant annet jobbet som avløser med storfe og gris. Jeg ønsker å ha med meg mest mulig kunnskap inn i arbeidsmarkedet og synes det er en spennende produksjon, sier Kjersti Diesen, en av de nye studentene på kurset.

Det skal også være aktuelt med flere lignende kurs i fremtiden som «storfeproduksjon», «bonden som bedriftsleder» og «traktorer og basismaskiner».

Student hetses etter 22. juli

STUDENTSJIKANE: UiO-student Per Anders Torvik Langerød overlevde massakren på Utøya i sommer. Nå har Langerød, som er varamann til bystyret i for Arbeiderpartiet i Oslo kommune, mottatt et anonymt hatbrev. Det skriver Aftenposten.

«Det er faktisk dere innvandrervennlige, muslimvennlige, islamvennlige som er «nazistene» i vårt dagens samfunn/Norge, og som er landssvikere», skriver den anonyme avsenderen.

– Jeg opplevde det som ubehagelig å lese brevet. Det er fint at man ønsker å debattere, og folk må gjerne sende meg brev, men da må de skrive med fullt navn så jeg kan svare med motargumenter, sier Langerød.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

«Thor Christian Skavlem, som tilhører baptistmenigheten i Bergen, uttalte blant annet at sykdommen AIDS er et resultat av ulydighet mot Guds vilje. Han sammenlikner fri abort med atomvåpen og går inn for politirazziaer ved homofile dansetilstelninger. – Prester som har kontakt med homofile organisasjoner, bør søke avskjed fordi de har forbrutt seg mot kirkens lære, sier Skavlem. Han oppfordret folk over Studentradioen til å be til Gud om at han må fjerne det økonomiske grunnlaget for Gay-radioen i Bergen.

Hentet fra saken «Homo-hets», Universitas Nr. 2 1986

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

Universitas Nr. 2 1961

Angst-studenter doper seg

Studenter med eksamensangst vil kjøpe gode karakterer på apoteket. Farmasi-studenter reagerer på medisninbruken.

EKSAMENSANGST

tekst: Håkon Frede Foss

foto: Tonje Thiesen

– Vi har studenter innom som forteller at de har hatt problemer med eksamensangst. De trenger hjelp til å roe seg ned og å få sove, forteller farmasistudent ved Universitetet i Oslo (UiO), Caroline Gjestad.

Gjestad og hennes medstudent Maren Hoff jobber nå i praksis på apotek.

– En del av medikamentene som blir skrevet ut til studenter med eksamensangst, er sterke preparater. Jeg synes dette er rart, forteller hun.

– Sobril og Imovane er de vanligste medikamentene. Dette er vanedannende stoffer, sier Hoff.

Medstudent Gjestad er bekymret over bivirkningene til slike midler.

– Mange kan få «hangover» og bli trøtte dagen etter. I tillegg er de avhengighets-skapende. Da kan man spørre seg om de er særlig prestasjons-fremmende, sier hun.

– Hender det ofte at studenter med eksamensangst kommer til apoteket for hjelp?

– Ja, dette opplever vi med jevne mellomrom, sier Gjestad.

Hangover ødela eksamen

Enkelte studenter er mer snakkesalige enn andre når de skal handle inn legemidler mot eksamensangsten sin.

– En student kom til oss og var veldig åpen. Han hadde spørsmål om hvordan forskjellige medikamenter mot eksamensangst ville virke, forteller Gjestad.

Denne studenten hadde ifølge Gjestad prøvd flere forskjellige medikamenter.

– Han fortalte også at han ikke kunne møte på eksamen fordi han hadde fått «hangover» fra medikamentene, sier Gjestad.

Engstelige studenter uten resept fra lege, kan også finne seg ett og annet dersom eksamensfrykten skulle ta overhånd.

– Hvis de ikke har resept, kan

«Mange kan få 'hangover' og bli trøtte dagen etter.

Caroline Gjestad, farmasi-student

Stor studentpågang: Farmasistudent Caroline Gjestad sier det er en tendens at mange som ber om beroligende midler, på apoteket der hun har praksisplass, er studenter.

Eksamensangst

- 65 prosent har eksamensangst «av og til» eller oftere.
- 11 prosent av norske studenter oppgir at de har mye eksamensangst.
- 14 prosent av de kvinnelige studentene har mye eksamensangst.
- 7 prosent av de mannlige studentene har mye eksamensangst.
- 2,1 prosent av studentene ved UiO oppgir å ha brukt prestasjonsfremmende legemidler, mot 1,4 prosent på landsbasis.

Kilde: Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2010

vi gi naturmedisin som virker beroligende, forteller Gjestad. Farmasistudentene anbefaler å prøve milde naturlegemidler før man tar steget over til de sterkere stoffene. – Det er i hvert fall mitt tips, sier Hoff.

Kvalme og panikk
Ifølge Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2010 (SHoT) lider om lag 38 prosent av studentene i Oslo av «mye» eller «litt» eksamensangst. Problemet er størst

for kvinnelige studenter, og jo yngre studentene er, desto mer frykter de eksamen. – Eksamensangst kan være angstsymptomer man får i eksamenssituasjonen eller symptomer man får av å tenke på eller forberede seg til eksamen, sier Marit Eskeland, leder for Studenthelsetjenesten i Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus. – Symptomene kan være kaldsvette, hjertebank, kvalme, generell uvelhetsfølelse, svimmelhet og panikk, forteller hun.

Én av femti tygger piller
SHoT-undersøkelsen viser også at norske studenter bruker prestasjonsfremmende legemidler. På landsbasis svarer 1,4 prosent av studentene at de har brukt medikamenter for å bedre eksamensresultatene. Andelen synes å være størst blant UiO-studenter. Der oppgir 2,1 prosent at de knasker prestasjonsfremmende piller. Undersøkelsen gjelder både skjerpende medikamenter som rithalin og amfetamin, samt

angstdempende midler. SHoT slår også fast at bruken av prestasjonsfremmende midler er lav blant norske studenter, sammenlignet med studenter i utlandet.

Bivirkninger
– Generelt er det veldig lite utskrivning av medikamenter hos oss, sier Eskeland fra Studenthelsetjenesten. Hun understreker at Studenthelsetjenesten først og fremst behandler eksamensangst med terapi, slik at pasienten skal få «riktige vaner og kontroll over tankene». Likevel hender det at Studenthelsetjenestens pasienter får i seg hummer og kanari. – Noen bruker hjertemedisin, såkalte betablokkere, for å dempe hjertebank, eller sovemedisin dersom søvnmangel blir problemet, sier Eskeland. – Det går an å skrive ut beroligende midler til studenter med eksamensangst, men hos oss tyr vi ikke først og fremst til medisiner, sier hun.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

5 PÅ PLASSEN

Har du eksamensangst?

Eivind Bay Hammer

Odontologi

– Jeg tror jeg har en viss eksamensangst, men det er ikke stor angst. Vi har en stor oppsummerende eksamen og jeg synes ikke det er en komfortabel måte å jobbe på.

Jon Anders Feet

Medisin, 2. semester

– Ikke så veldig, men det kommer nok når eksamen nærmer seg. Det er mye man skal kunne.

Anne-Britt Sundli Jensen

Medisin, 2. semester

– Jeg er alltid spent før eksamen, men det handler mer om å være positivt gira.

Ane Wesberg Holte

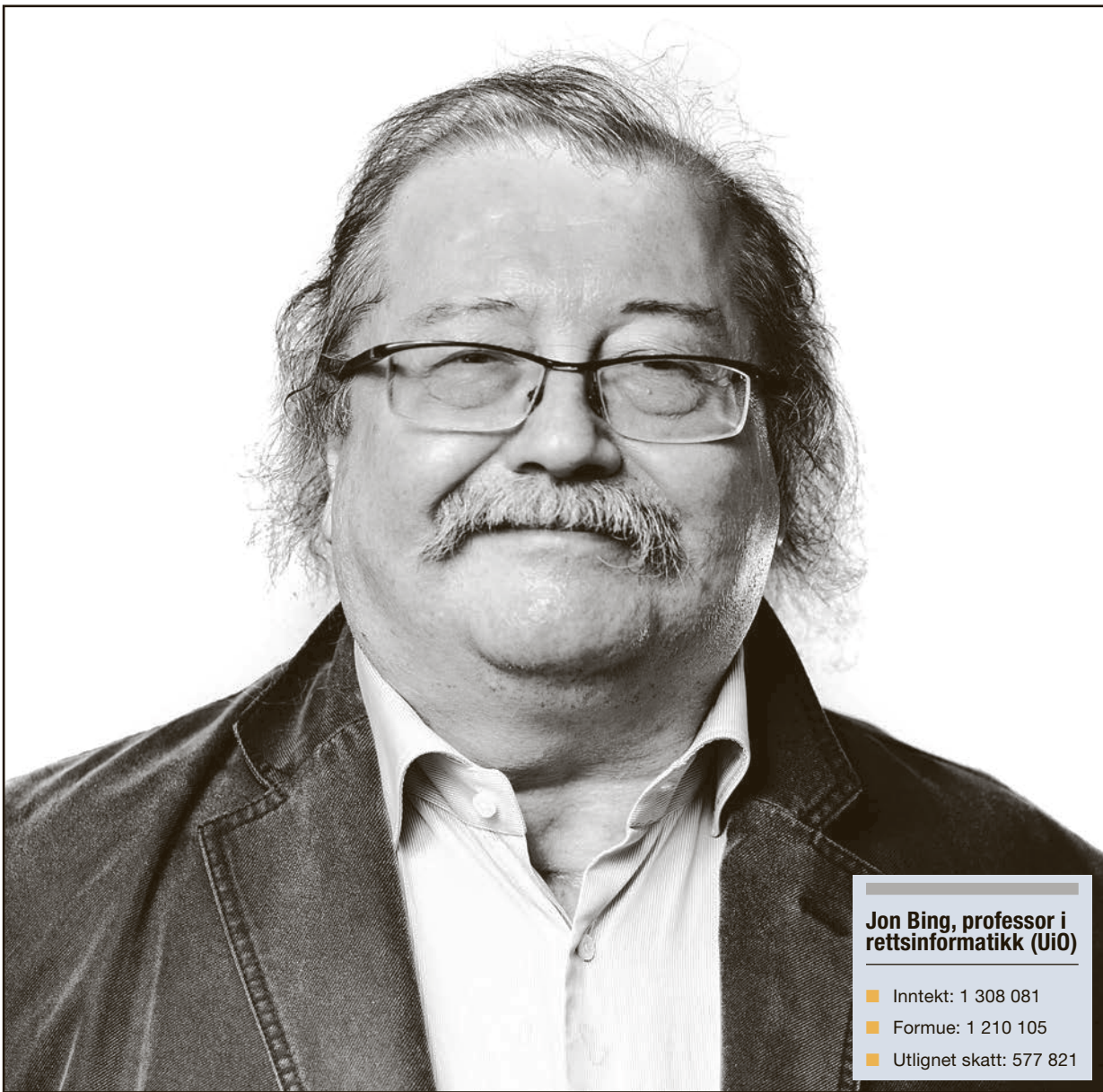
Medisin, 7. semester

– Jeg er mest nervøs rett før eksamen, men det er ikke noe problem. Det handler om rutine og det å være godt forberedt.

Einar Riegelhuth Koren

Medisin, 9. semester

– Jeg er litt spent rett før jeg skal inn, men jeg føler meg stort sett veldig rolig.

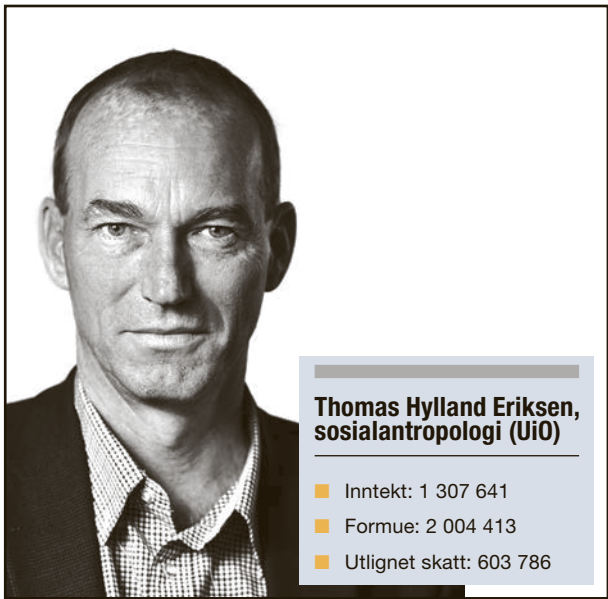
Jon Bing, professor i rettsinformatikk (UiO)

■ **Inntekt:** 1 308 081
■ **Formue:** 1 210 105
■ **Utlignet skatt:** 577 821

Dag Olav Hessen, biologi (UiO)

■ **Inntekt:** 974 310
■ **Formue:** 3 990 270
■ **Utlignet skatt:** 445 797

Thomas Hylland Eriksen, sosialantropologi (UiO)

■ **Inntekt:** 1 307 641
■ **Formue:** 2 004 413
■ **Utlignet skatt:** 603 786

Rike og blide: De mest kjente trynene i akademien er også de som tjener mest.

ARKIVFOTO: ÅSE HOLTE

Dette tjener kjendisprofessorene

Har du ikke rukket å snoke i Oslo-professorenes skatteoppgjør?
Universitas har gjort jobben for deg.

INNTEKTSÅRET 2010

tekst: Lars Heltne

Natt til fredag ble skattelistene for 2010 lagt ut for offentlig innsyn. For å verge seg for det listemotstanderne kaller «sosialporno», har tallene kun blitt tilgjengelig via skatteetaten. Det har likevel ikke lagt noen stor demper på publikums nysgjerrighet. Nesten 1,5 millioner søk ble gjort i de ferske skattelistene i løpet av de første tolv timene.

15 av Oslos fremste professorer har også vært i toppen av lista over Norges mest siterte fagpersoner i media de siste årene. «Kjendisprofessor» er kanskje ikke en tittel en skryter mest av i akademiker-kretsene. Men sitatkongene har i alle fall økonomien i orden.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

Kilde: Skatteetaten.no

Unni Wikan, sosialantropologi (UiO)

■ **Inntekt:** 670 085
■ **Formue:** 4 846 035
■ **Utlignet skatt:** 309 805

Ole Petter Ottersen, medisin/reaktor (UiO)

■ **Inntekt:** 1 105 653
■ **Formue:** 0
■ **Utlignet skatt:** 508 022

Gudmund Hernes, offentlige styringsformer (BI/FAFO)

■ **Inntekt:** 1 758 677
■ **Formue:** 2 542 409
■ **Utlignet skatt:** 761 799

Bernt Aardal, statsvitenskap (UiO)

■ **Inntekt:** 784 575
■ **Formue:** 0
■ **Utlignet skatt:** 329 890

Berge Furre, kirkehistorie

■ **Inntekt:** 543 517
■ **Formue:** 3 663 791
■ **Utlignet skatt:** 189 419

Grete Brochmann, sosiologi (UiO)

■ **Inntekt:** 1 045 869
■ **Formue:** 3 680 526
■ **Utlignet skatt:** 463 396

Guri Hjeltne, kommunikasjon (BI)

■ **Inntekt:** 1 696 567
■ **Formue:** 0
■ **Utlignet skatt:** 763 645

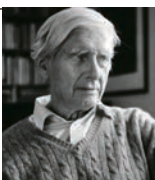
Janne Haaland Matlary, statsvitenskap (UiO)

■ **Inntekt:** 915 878
■ **Formue:** 1 157 889
■ **Utlignet skatt:** 385 825

Ottar Brox, sosiologi

■ **Inntekt:** 512 192
■ **Formue:** 3 112 938
■ **Utlignet skatt:** 173 710

Øyvind Østerud, statsvitenskap (UiO)

■ **Inntekt:** 928 563
■ **Formue:** 1 830 098
■ **Utlignet skatt:** 398 971

Per Fugelli, sosialmedisin (UiO)

■ **Inntekt:** 1 146 082
■ **Formue:** 761 531
■ **Utlignet skatt:** 509 459

Bernt Hagtvet, statsvitenskap (UiO)

■ **Inntekt:** 494 684
■ **Formue:** 0
■ **Utlignet skatt:** 197 840

Medieknebles: Å skrive brev til Kunnskapsdepartementet og lage lister over innvandringsympatisører blir resultatet når Oddbjørn Jonstad ikke slipper til i tradisjonelle medier.

Kaller UiO-ansatte venstreekstremister

UiO-ansatte fremmer venstreekstre holdninger i media, og misbruker universitetstitlene sine, hevder formannen i Norsk Folkeparti.

MEDIA

tekst: Hans J. Skjog

I et brev til Kunnskapsdepartementet (KD) i starten av oktober spør formannen i Norsk Folkeparti (NFP), Oddbjørn Jonstad, om KD går god for påstandene hans om UiO-ansattes private mening i media. I brevet står det blant annet at «alle innleggene har uten unntak sin bakgrunn i venstreekstre holdninger uten motforestillinger. Dette er altså ikke resultater av forskning eller andre undersøkelser, men private meninger fra politiske aktivister, basert på synsing».

Prorektor ved Universitetet i Oslo (UiO), Inga Bostad, sier Universitetet er svært opptatt av å støtte opp om ytringsfrihet på arbeidsplassen.

– Vi har ikke noen oversikt over våre ansattes partitilhørighet, og anser de ansattes partitilhørighet som irrelevant i forhold til faglige spørsmål, sier hun.

Bostad er heller ikke kjent med at UiOs ansatte bruker sin faglige tittel til å fremme private meninger, eller gi dem mer tyngde.

Kastet ut av Frp

Jonstad ble i 1999 ekskludert fra Fremskrittspartiet etter å ha foreslått å internere asylsøkere som hadde fått avslag på søknadene sine i leirer før de ble sendt ut av landet. Han grunnla deretter Norsk Folkeparti, som har sterke anti-innvandringsholdninger og nasjonalistiske tendenser.

Jonstad har i tillegg opprettet lister med fullt navn og adresse over journalister, samfunnsdebattanter og politikere han mener har støttet opp om innvandringen.

– Å lage slike lister er nesten den eneste måten å komme til orde på. Alle aviser boikotter alt jeg sender inn. Listene er ikke ment truende, men når det virkelig smeller må vi vite hvem som har forårsaket

elendighetene, sier Jonstad.

Han trekker frem blant annet sosialantropologen Sindre Bangstad ved UiO som en som ytrer seg personlig og misbruker UiO-tittelen sin.

Prorektor Bostad sier det må være klart når de representerer seg selv og når de representerer institusjonen.

– Jeg har nok noen ganger tenkt at enkelte av våre ansatte har uttalt seg om spørsmål langt utenfor det jeg oppfatter som deres fagfelt, men vi samler ikke på slike eksempler og har ikke noen konkrete eksempler, sier Bostad.

Frem med forskerne

Jonstads bekymringer deles ikke av utdanningspolitisk talsmann i Frp, Tord Lien. Han mener den offentlige debatten vil bli fattigere hvis akademikere kun skal uttale seg om det de skriver doktorgrad om.

– Jeg mener akademikere burde være mer synlige. Knut Jørgen

«Jeg har nok noen ganger tenkt at enkelte av våre ansatte har uttalt seg om spørsmål langt utenfor det jeg oppfatter er deres fagfelt.»

Inga Bostad, prorektor ved UiO

9 av 10 fikk jobb

95,5 prosent av fjorårets kull på Politihøgskolen har fått jobb i politiet.

ARBEIDSLIV

tekst: Lars Thorvaldsen

Politidirektoratet har gjennomgått tallene for ansettelse av nyutdannede politistudenter for kullet som fullførte i 2010. Det skriver Politidirektoratet på sine nettsider. Konklusjonen er at 95,5 prosent av nyutdannede politistudenter får jobb i politiet.

– Dette er vi fornøyd med, og vi tror ikke det er mange utdanningsinstitusjoner som kan vise til like mange studenter i rele-

«Dette er vi fornøyd med, og vi tror ikke det er mange utdanningsinstitusjoner som kan vise til like mange studenter i relevant jobb et år etter eksamen.»

Arnt Inge Rolland, avdelingsdirektør

vant jobb et år etter eksamen, sier avdelingsdirektør Arnt Inge Rolland i Politidirektoratet.

Av de 424 studentene som gikk ut fra Politihøgskolen i juni i år, er 273 i jobb i politiet. Imidlertid er det bare 49 av disse som har fast jobb.

I august skrev Universitas at 14 av disse nyutdannede studentene var i fast jobb, mens 93 hadde fått jobb som sommervikar.

Nytt av 2011 er at politistudentene må bestå samtlige eksamener i løpet av utdanningen for å kunne søke seg til jobb som polititjenestemann. Det gjorde ikke 69 av de 424 studentene i fjorårets kull, viser tallene for oktober.

– På generelt grunnlag vil jeg si at normalt vil man tidlig i karrieren måtte opparbeide seg erfaring via midlertidige engasjement eller vikariat før man får tilstrekkelig med erfaring til å søke og få en fast stilling, sier avdelingsdirektør Rolland.

Han mener at de nyutdannede studentene kan regne med å være i fast jobb innen 10–12 måneder.

Per 14. oktober var det 208 ledige polititjenestemannstillinger landet rundt, ifølge Politidirektoratet. Kun 52 av disse stillingene er imidlertid rangert som såkalte politibetjent 1-stillinger, som er de mest aktuelle for nyutdannede studenter.

hansjskj@universitas.no

nyhetsredaksjonen@universitas.no

– Statsråden må rydde opp

Trine Skei Grande krever at kunnskapsminister Kristin Halvorsen vurderer regelverket slik at innvandrere lettere kan få studiekompetanse.

Enkelt og greit: Trine Skei Grande mener at kunnskapsministeren må skjære igjennom. – Man må ikke høre på alt byråkratene sier. Det er statsråden som må rydde opp i dette.

UTDANNING

tekst: Mia Caroline Bratz

foto: Skjalg Bøhmer Vold

Innvandrere som kommer fra land utenfor EU og EØS får ikke muligheten til å ta opp fag de mangler for å søke seg til høyere utdanning, skrev Universitas for to uker siden. Årsaken er at Oslo kommune i sommer valgte å endre sin praksis, slik at de ikke lenger betaler for opplæringen.

Nå reagerer partileder i Venstre,

Trine Skei Grande, sterkt og krever at kunnskapsminister Kristin Halvorsen rydder opp.

– Dette er ikke en fordel for elevene, og ikke for Norge som nasjon heller. Vi mister verdifull kompetanse fra mennesker med ambisjoner, sier hun.

Nektes utdanning

Utdanning og studiekompetanse er avgjørende for mange innvandrere som kommer til Norge. De må ha mulighet til å ta opp fag de mangler for å søke seg til høyere utdanning. Oslo kommune har nå valgt å endre sin praksis, slik at de ikke lenger betaler for opplæringen.

Universitas: 12. oktober 2011

– Må skjære igjennom

Skei Grande ble overrasket da hun leste saken i Universitas. I forkant av intervjuet har hun derfor sendt en forespørsel til Stortingets president der hun ber kunnskapsministeren om å vurdere saken.

– Vi ber statsråden

om å se på regelverket slik at den gruppen lettere får mulighet til å studere, sier Skei Grande.

Venstre-lederen mener at det er Kristin Halvorsen som må ta styringen.

– Statsråden har ansvaret for hvordan man skal tolke regelverket. Skoleetaten er kreative til å finne gode løsninger, men det har de ikke vært i denne oppgaven.

– Kreves det ikke en lovendring for å endre regelverket?

– Man har ikke endret loven tidligere, og jeg mener dette kan gjøres innenfor loven. Statsråden må rydde opp i dette. Det forventer jeg at hun gjør.

– Er Oslo kommunes praksis resultat av politisk vilje eller systemsvikt?

– Jeg tror det skyldes en systemsvikt der alle forsøker å skyve svar-

teper fra seg. Det oppstår et vaku-um som rammer denne gruppen.

Uklart om ansvar

Ingen av partene Universitas har vært i kontakt med, tar på seg ansvaret for den nye praksisen i Oslo.

Utdanningsetaten følger kun gitte retningslinjer, hevdet seksjonssjef Roy Tollefsen overfor Universitas. Han avviste også at Utdanningsetaten var ansvarlige for bestillingen av lovavklaringen.

Heller ikke Utdanningsdirekto-

ratet, som avklarte loven, hadde mulighet til å ta etiske vurderinger. Det mener seniorrådgiver i Utdanningsdirektoratet, Hilde Austad.

– Vilklarene i loven er ganske klare. Loven er lik for alle. Både innvandrere og andre, sier Austad.

Hun understreker imidlertid at Utdanningsdirektoratet oppfordrer fylkene om å tilby

videregående opplæring til de som ikke har rett til det.

Austad mener at det trengs en lovendring for å endre dagens praksis.

«Jeg tror det skyldes en systemsvikt der alle forsøker å skyve svarteper fra seg.»

Trine Skei Grande, leder i Venstre

Dette er saken:

- Utdanningsdirektoratet fastslo i april at voksne innvandrere ikke har rett til videregående utdanning i Norge dersom de har tilsvarende utdanning fra hjemlandet, i henhold til §4A-3 i Opplæringsloven.
- Lovavklaringen førte til at Oslo endret praksis, mens Akershus fortsetter å gi tilbudet.
- Innvandrere utenfor EU og EØS-området rammes av den nye praksisen. Årsaken er at denne gruppen trenger ett til to års høyere utdanning i tillegg til videregående skole for å få godkjent generell studiekompetanse av Samordna opptak.
- Samordna opptak fører ikke statistikk over søkere med minoritetsbakgrunn. Det er dermed vanskelig å anslå hvor mange som er rammet.

Flukt fra Oslo

I motsetning til voksne innvandrere i Oslo, har den samme gruppen i Akershus fremdeles tilbudet om å ta opp fag på videregående skole. Akershus fylke endret nemlig ikke praksis da Utdanningsdirektoratet avklarte lovverket. Siden den tid har Akershus opplevd en tilstrømming av voksne innvandrere til videregående opplæring.

– Vi har opplevd et tilsig av litt flere voksne fra denne gruppen enn i fjor. Det kan bety at de som tidligere har registrert seg i Oslo, nå har registrert seg i Akershus, forteller assisterende fylkesdirektør i avdeling for videregående opplæring i Akershus, Hilde Karin Kløvfjell.

Kløvfjell forteller at man diskuterte temaet da de mottok brevet

fra Utdanningsdirektoratet i vår, men at samfunnsansvaret veide tyngre enn budsjettspørsmål.

– Vi har valgt en annen praksis enn Oslo, selv om loven sier vi kan være strengere. Vi kom frem til at vi har et samfunnsmandat på dette feltet. Vi gjorde ingen økonomiske avveiiinger, men lot andre perspektiver telle mer. Det er klart det koster, men den kostnaden yter vi. Vi har alltid gitt innvandrere tilbudet om fagene, og har aldri vært i nærheten av å nekte dem tilbudet.

Det ventes skriftlig svar fra kunnskapsministeren i slutten av uken.

Universitas har kontaktet skolebyråd i Oslo, Torger Ødegaard, for kommentarer. Han ønsket ikke å la seg intervjuet om denne saken.

miacbr@universitas.no

Skvises ut av treningshallen

Ute i kulda: Herrenes lacrosselag på HiOA må leie bane i vinter. – Vi skulle gjerne trent flere ganger i uken, men det har vi ikke råd til, forteller leder Mathias Svoren.

HiOAs lacrosselag får ikke lenger trene i høyskolens gymsal. Nå må de betale 42 000 kroner for leie av bane.

STUDENT-IDRETTE

tekst: Endre Stangeby og Lars Thorvaldsen

foto: Skjalg Bøhmer Vold

– Vi er en studentforening ved HiOA, og da synes vi selvfølgelig at vi burde få mulighet til å trene her også. Det er litt kjipt å trene ute nå, det er surt og kaldt, sier leder for HiOA Kings Lacrosse herrer, Mathias Svoren.

Høyskolens egen gymsal lånes ut til Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) tre dager i uken. I bytte får studentene ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) mulighet til å trene gjennom Samskipnaden. Nå viser det seg altså at ordningen skviser ut lacrosselaget.

Dyr leie

På grunn av plassmangelen har laget nå sett seg nødt til å leie treningstid på kunstgress. For halvannen time i uken må de ut med 2000 kroner. Til sammen betaler de 42 000 kroner for leie av bane i vinter.

– Vi får 20 000 i driftstøtte av SiO, men mye av dette går til andre ting enn leie av bane. Vi håper at vi får til en bedre løsning etter hvert, sier Svoren.

– Burde hatt førsterett

Den gjeldende avtalen mellom HiOA og SiO ble forhandlet frem i vår. Avtalen gjelder bare for dette semesteret. Læringsmiljøansvarlig i Studentparlamentet ved HiOA, Aleksander Norén, mener avtalen nå bør endres.

– Det er leit at høyskolens idrettslag ikke får trene på campus. De burde hatt førsterett, sier han.

Norén mener løsningen er at SiO må ut av gymsalen.

– Det er SiO som har presset ut idrettslagene, men det er HiOA som har tillatt det. Vi vil finne en løsning der vi unngår å låne ut gymsaler, sier han.

Ikke klar over problemet

– Det er leit om HiOA Lacrosse føler seg presset ut av hallen,

sier idrettssjef i SiO, Harald Digernes-Westby.

Westby forteller at det eneste studentidrettslaget som var til stede på forhandlingsmøtet i vår var Bislettstudentenes idrettslag (BSIL).

– Vi fikk ikke inntrykk av at det var noen andre enn BSIL som brukte hallen, og de fikk beholde to hele dager. Vi tok jo for gitt at alle brukerne var invitert på møtet, sier Digernes-Westby.

Han mener avtalen med SiO generelt gir HiOA-studentene et bedre treningstilbud, og synes ikke noe om at Studentparlamentet vil ha SiO ut av gymsalen.

– Jeg synes det er synd i den forstand at vi blir oppfattet som en motpart, sier Digernes-Westby.

– Skjønner irritasjonen

Fungerende assisterende direktør ved HiOA, Ragnvald Thilesen, mener det er både fordeler og ulemper med avtalen.

– Siden mange vil trene i sentrum kan nok studentidretten bli litt skvist ut. Jeg skjønner godt at de som ikke får plass er irriterte. Men om SiO ikke får bruke hallen vår, kan ikke vi regne med å få breie oss på Domus Athletica, sier han.

Ifølge Thilesen har 973 HiOA-studenter meldt seg inn for å trene hos SiO. Han mener derfor at høyskolestudentene kommer godt ut av ordningen.

– Når nærmere tusen HiOA-studenter har kjøpt kort til SiO-sentrene, synes jeg dette er en fordelaktig avtale for våre studenter. Jeg tror treningstilbudet samlet sett er bedre enn om alle skulle trent på vår campus, sier Thilesen.

Det er ikke Aleksander Norén enig i.

– Hvis vi vil ha studentforeninger på HiOA må vi legge til rette for foreningene. Etter min mening er det viktigere enn at høyskolestudenter får trene på Domus Athletica, sier han.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

«Det vil være naivt å tro at vi avdekker alle tilfeller av vitnemålsforfalskning»

Marianne Schei, studiedirektør ved BI

Bekymret: – Vi vet ikke om økningen i studenter tatt for vitnemålsjuks er en tilfeldighet eller ikke, sier Monica Bakken, studiedirektør ved UiO. Det er uvisst hvor mange studenter som faktisk blir tatt opp til studier med falske papirer.

Stadig flere forfalsker vitnemålet

Hittil i år har det oppstått syv saker om vitnemålsjuks bare ved Universitetet i Oslo, men mørketallene kan være mye høyere enn statistikkene tilsier.

SVINDEL

tekst: Heljar Havnes

foto: Tonje Thilesen

– Fristelsene er flere nå som teknologien har avansert og mulighetene blir flere. Når mulighetene er mange, prøver også mange seg, sier studiedirektør ved Universitetet i Oslo (UiO), Monica Bakken.

Vitnemålsjuks er et økende problem både for UiO og Handelshøyskolen BI, selv om forfalskning av vitnemål og andre utdanningsdokumenter kan føre til fengselsstraff på opptil to år.

Mørketall

– Det er en økning i antallet tilfeller av vitnemålsjuks, og generelt tror vi det er en del mørketall på dette området, sier utdanningsdirektør ved BI, Marianne Schei.

Hun kan ikke anslå hvor mange studenter som er tatt opp med falskt vitnemål, men er klar over at det er noen som slipper gjennom systemet.

– Det vil være naivt å tro at vi

avdekker alle tilfeller av vitnemålsforfalskning, sier Schei.

UiO opplevde også en økning i antall jukesaker fra foregående år, der syv studenter har blitt anklaget hittil i 2011, mot én i 2010 og ingen saker i 2009.

– Det kan se ut som om det er tilfeldig at vi har tatt flere i år enn tidligere, sier Monica Bakken.

– Ingenting har endret seg hos oss fra i fjor, verken når det gjelder bemanning eller metode for å ta jukserne.

Bakken mener det er vanskelig å si om tallene representerer virkeligheten, men medgir at det kan være flere studenter med falske vitnemål som har blitt tatt opp til studier i Oslo.

– Det er vanskelig å anslå hvor mange studenter som blir tatt opp med et falskt vitnemål, men vi kan ikke se bort ifra at det er studenter som har sluppet gjennom systemet med falske papirer, sier Bakken.

Dårlige fremtidsutsikter

Teknologiske fremskritt øker tilgjengeligheten for dokument-

falsknere. Kun ved hjelp av en skanner, printer og en PC kan nesten hvem som helst fabrikere et vitnemål som er svært vanskelig å avsløre. Schei mener at dette kan gjøre fristelsen enda større.

– Siden de teknologiske fremskrittene bidrar til å øke profesjonaliteten på vitnemålsforfalskning, regner vi med at det vil være en økning i antall tilfeller fremover. Såkalte «Diploma mills» er big business for bakmennene, og hittil har det vært så lite fokus på det i Norge at sjansen for å bli avslørt er liten. Dette er i ferd med å snu, sier hun.

«Diploma mills», eller «vitnemålsfabrikker», er falske utdanningsinstitusjoner. For noen tusen kroner kan man få alt fra et vitnemål til en mastergrad og Ph.D fra falske universiteter verden over.

– Vitnemålsfabrikker er vanskelige å ta, selve institusjonen er ikke i bunn og grunn ulovlig, sier jusprofessor ved UiO, Jon Bing.

Vitnemålsforfalskning har ført til at flere samfunns-topper, både i Norge og utlandet, har kommet seg dit de er på falske premisser. Antakeligvis er det fortsatt mange som ikke er avslørt.

Vitnemål på tilbud

I 2007 ble den svenske arbeidsministeren Sven Otto Littorin

Vitnemålsjuks

- UiO:
2009: 0
2010: 1
2011: 7 Fire av disse var internasjonale studenter. Tre saker er oversendt til politiet, hvorav to er henlagt.
- HIOA:
2009: 0
2010: 2
2011: 0
- BI:
2009: 8
2010: 6
2011: Tall ikke offentliggjort, men det er en økning fra tidligere
- Ifølge straffeloven, 18 kapittel § 182, er slik dokumentfalskneri ulovlig og straffbart med opptil 2 års fengsel.

avslørt for å ha falske akkrediteringer fra Fairfax University, som ikke er en godkjent utdanningsinstitusjon i USA.

Verken UiO eller BI har avslørt mange studenter som søker med bakgrunn fra slike vitnemålsfabrikker.

De studentene som oftest blir tatt, er de som jukser selvstendig. Senest i forrige uke skrev Universitas om en student som ble dømt til to ukers fengselsstraff for vitnemålsjuks, og hun

hadde selv fabrikkert sine papirer.

– De studentene som er lettest å avsløre er de studentene med utdanningsbakgrunn som tillater oss å ringe for å dobbeltsjekke papirene hvis saksbehandlerne finner noe mistenkelig, sier Monica Bakken.

Problemet er at mange vitnemålsfabrikker kan nås på et telefonnummer der de bekrefter studentens karakterer om de blir oppringt. De er ofte grundige, og det er antakelig derfor BI og UiO tar så få av disse. Det er likevel uvisst hvor mange som søker med vitnemål fra falske utdanningsinstitusjoner.

Vanskelig å forbedre

På spørsmål om hva som kan forbedres, er det vanskelig å finne nye løsninger for å ta jukserne.

– Noe vi kunne gjort bedre for å bekjempe vitnemålsjuks er å ha fortsatt søkelys på juks, og bedre erfaringsdeling mellom institusjoner, sier Bakken.

Selv om vitnemålsfalskneri kan lede til fengselsstraff og svartelisting hos høyere utdanningsinstitusjoner, er det sannsynligvis langt flere studenter enn det tallene viser som allerede har blitt tatt opp, og som kommer til å bli tatt opp, til høyere utdanning med falskt grunnlag.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

UNIVERSITAS

søker redaktør

Redaktørstillingen er en lønnet fulltidsjobb. Med det øverste redaksjonelle ansvaret får man unik leder- og journalisterfaring, og jobben er et perfekt utgangspunkt for en videre journalistisk karriere.

Universitas har store planer om å utvide både opplaget og dekningsområdet i løpet av 2012. Med et nedslagsfelt på nesten 60 000 studenter i Oslo og Akershus og et ukentlig opplag på 17 000 aviser, er Universitas Norges største og viktigste studentavis. Avisa gis ut ukentlig i vår- og høstsemesteret, har en omsetning på cirka 4 millioner kroner i året, og redaksjonen består av rundt 40 medarbeidere. Redaktøren ansetter redaksjonsleder, som i tillegg til daglig leder, har heltidsstillinger.

Engasjementet varer i ett år. Søkere må ha journalistisk erfaring og bør ha kjennskap til studentlivet i Oslo. Ledererfaring og gode samarbeidsevner vil bli vektlagt. Det vil være fleksibilitet i forhold til eventuelle sommerjobber i andre medier.

Søknaden må inneholde en programerklæring hvor du gjør rede for dine visjoner for Universitas. Stillingen er lønnet etter lønnstrinn 10.

Søknad med programerklæring, cv og annen dokumentasjon sendes til:

Universitas v/ styreleder Egil Heinert
postboks 89 Blindern
0314 Oslo

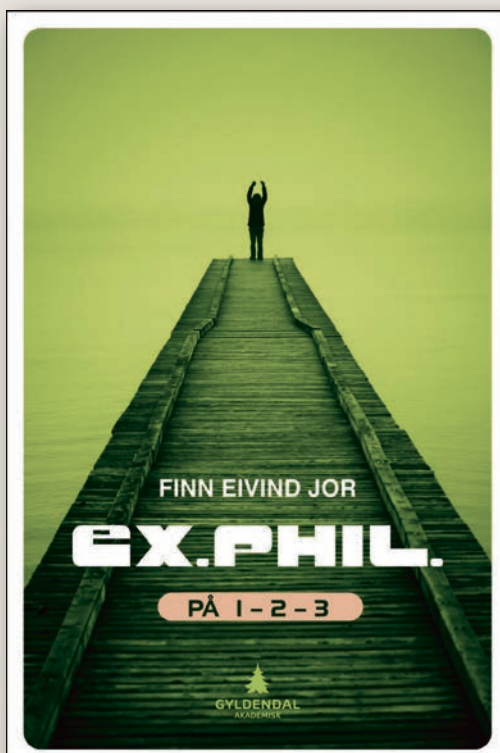
eller på e-post:

e_heinert@hotmail.com

Søknadsfrist 30. oktober.

Spørsmål om stillingen eller programerklæringen kan rettes til styreleder Egil Heinert (telefon 99 58 14 72), eller redaktør Simen Tallaksen (telefon 48 03 60 44).

Ex.phil. på 1-2-3

Ex.phil. på 1-2-3

Ex.phil.på 1-2-3 gir en kortfattet framstilling av både filosofi- og vitenskapshistorie samt etikk til examen philosophicum ved Universitetet i Oslo.

Den består av sammendrag av samtlige av originaltekstene på pensum, og gir i tillegg lettfattelige tolkninger av de samme tekstene.

Finn Eivind Jor
2011

ISBN: 978-82-05-39082-9
Pris: Kr 248,-
Sider: 152

Sliter du med ex.phil.-pensum eller trenger hjelp til å repetere stoffet før eksamen?

Da er dette boka for deg.

nyhetsredaktør: **Lars Thorvaldsen**
lars.thorvaldsen@universitas.no 419 04 679

OMVERDEN

Får jobbe igjen: Denne heldige jenta fra klubben The Lodge. FOTO: THE LODGE

Tapte kamp mot strippeklubb

ENGLAND: Studentpolitikerne ved Universitetet i Oxford, The Oxford University Student Union (OUSU), vant tidligere i år kampen mot universitetsbyens lokale strippeklubb, The Lodge Gentlemen's Club. Etter en lang og intensiv lobbykampanje, der OUSU blant annet allierte seg med flere av Oxfords kirker, ble det slutt på nakendansen i april i år. Nå melder studentavisen Cherwell at strippeklubben snart gjenåpner i større og flottere lokaler. «It will be much much much much much more spectacular!», sier daglig leder i The Lodge, Al Thompson, til avisen. Avgjørelsen om igjen å tillate nakne dansere blir sterkt kritisert av OUSUs kvinneforening. Thompson tar kritikken med knusende ro, og understreker til studentavisen at etterspørselen etter nakendans er stor i universitetsbyen.

Her bodde han: Huset der Saif Gaddafi bodde mens han avla en plagiert doktorgrad ved LSE ble «dekorert» av unge libyske revolusjonære i mars i år. FOTO: DAVID JONES, CREATIVE COMMONS

Skandaleskole i diktatortrøbbel

ENGLAND: Muammar Muhammad Abu Minyar al-Gaddafi, mannen vi alle nå er på etternavn med, ble bekreftet drept mandag. Tirsdag denne uken melder studentavisen ved London School of Economics (LSE), The Beaver, at en rapport om LSEs forbindelser med Gaddafi-familien nå er skrevet ferdig. I februar i år kom det frem at den prestisjefylte skolen hadde mottatt en og en halv million britiske pund fra en stiftelse kontrollert av den libyske diktatorens familie. Donasjonen ble sett i sammenheng med at Gaddafis sønn Saif mottok en doktorgrad ved LSE på en avhandling som senere er beskrevet som full av plagiat. Direktør for LSE, Sir Howard Davies, gikk av tidligere i år som en følge av avsløringene. Det er ikke kjent om skolen vil offentliggjøre rapporten.

Studenter stormet regjeringsmøte

CHILE: Nærmere 60 Chilenske studenter okkuperte et regjeringsbygg i Chiles hovedstad, Santiago, i forrige uke. Aksjonen avbrøt et møte mellom utdanningsministeren Felipe Bulnes og regjeringsmedlemmer. Det melder Santiago times.

Universitas har tidligere skrevet at titusentalls av studenter i Chile for tiden er ute i streik. Ifølge studentlederen Camilla Vallejo, kjemper studentene for både billigere og bedre utdanning.

Studentene som stormet regjeringsmøtet tok imidlertid til orde for en folkeavstemning for ny lovgivning i utdanningssektoren. Studentene skal også ha filmet aksjonen og overført dette direkte over internett.

Studentene forlot bygget frivillig senere samme kveld, etter at opposisjonsmedlemmer lovet studentene å fronte en folkeavstemning for studentene.

Det russiske samfunnet er gjennomsyra av korrupsjon. I eit slikt system slepp heller ikkje studentane unna.

RUSSLAND

tekst: Ingrid Eidsheim Daae

– Utdanningssystemet vårt er to-delt. Ved dei private utdanningsinstitusjonar er det svært dyrt å studera, ved dei offentlege er det gratis, forklårar viseredaktør og leiar for etterforskningsavdelinga i Novaja Gazeta, den viktigaste opposisjonsavisa i Russland, Sergej Sokolov.

At det offentlege utdannings-systemet er gratis ser imidlertid ut til å vera ei sanning med modifikasjonar, noko Sokolov er smerteleg klar over. Ifølgje The Daily Telegraph betalar russarane årleg kring ein milliard amerikanske dollar i smørjing i utdanningssektoren, og 36 prosent av innbyggjarane i landet har vore involverte i dette.

Vil ikkje i militæret

Sokolov skuldar mellom anna eit skakkjørt militærvesen for ten-

densen.

– Unge ynskjer ikkje å tenestegjera i militæret. Dei taper eit år av liva sine, og tilhøva i militæret er grusomme. Soldatar vert mishandla og i verste fall drepne.

For å sleppa verneplikta søker mange seg til høgare utdanning, fortrinnsvis i det offentlege systemet. Dermed aukar etter-spurnaden etter studieplassar, og inntakskrava aukar. Sokolov trekkjer òg fram låge lærarlønningar som ein del av forklåringa. Ein lærar i Moskva, ein av dei dyraste byane i verda, tener mellom 3600 og 4000 kroner i månaden. Denne kombinasjonen fører til at mange lærarar tilbyr å avleggja opptaksprøver på vegne av studentane mot betaling, og at mange studantar er villege til å betala for det.

Universitas har vore i kontakt med russiske studantar ved fleire utdanningsinstitusjonar i landet, og dei fortel om ulike erfaringar. Somme har aldri vore borti korrupsjon, andre fortel om lærarar

som tilrår «støtteundervisning» om ein slit med pensum, sjølv sagt mot betaling.

Det å betala stikkpengar lét ikkje til å vera nokon stor terskel å overstiga for russarar flest.

– Ein må forstå at i Russland finn ein ein korruptjon overalt. Det startar når foreldre treng barnehageplass til ungane sine, seier Sokolov.

– Betalar for lette spørsmål Maria Razmyslovich er russisk, men flytta til Noreg då ho var 15 år gamal. Ho studerer internasjonale studiar ved Universitetet i Oslo og er no på utveksling ved Det statlege instituttet for internasjonale relasjonar i Moskva, kjend som MGIMO-universitetet.

– Personleg har eg aldri betalt stikkpengar på universitetet i Russland og eg har aldri fått eit slikt tilbod, seier ho.

Ho kjenner derimot til andre som har betalt opptil fleire tusen kroner for betre karakterar.

«Dei som har betalt kan verta bedne om å gjenfortelja 'eit eller anna dei har forstått i faget'.»

Maria Razmyslovich, utvekslingsstudent i Moskva.

Det dyrt fra gratis

Kolossalt: Russiske universitet imponerer ofte frå utsida. Går ein inn kan tilhova visa seg å vera heller tvilsame.

Razmyslovich trur stikkpengar er mest utbreidd i mindre byar og ved små utdanningsinstitusjonar, og skuldar måten utdannings-systemet er bygd opp på for korrupsjonen. Ho stiller seg òg kritisk til kvaliteten i utdanninga, og meiner undervisarane har for stor makt.

– Når du studerer samfunnsfag i Russland, som eg, lærer du fakta i staden for årsakssamanhengar. I tillegg finst det ingen lærebøker som dekkjer pensum heilt, slik at du er nøydd til å sitera dine eigne professorar når du skal avleggja eksamen. Er du sikker på kunnskapane dine har du ikkje noko å frykta, men det finst truleg få som er så sikre rett før eksamen, seier ho.

Ho fortel at den som ikkje er villeg til å betala risikerer at professoren stiller vanskelegare spørsmål i ein munnleg eksamenssituasjon.

– Samstundes vil dei som har betalt få ekstra lette spørsmål, eller til og med verta bedne om å gjenfortelja «eit eller anna dei har forstått i faget». Då misser ein sjølvsagt insentiv til å gjera noko som helst på ærleg vis, seier Razmyslovich.

«Politikarane vil ikkje ha høgt utdanna elitar som utfordrar dei. »

Sergej Sokolov, viseredaktør i den russiske opposisjonsavisa Novaja Gazeta.

Problem heilt til tops

Også Sokolov meiner kvaliteten i utdanningssystemet er for låg.

– Politikarane vil ikkje ha høgt utdanna elitar som utfordrar dei. Det dei treng er arbeidrarar og

undersattar, seier han.

Det finst døme på at undervisarar har fått ordre om å straffa studentar som protesterer mot regimet og at akademikarar har vorte tvungne inn i «Forente Russland», partiet til tidlegare president og noverande statsminister Vladimir Putin.

Det er forventat at Putin på ny vert president etter valet i mars neste år. Makta tenderer til å følgja personar heller enn formelle posisjonar i Russland, og mange reknar med at det sidan førre val er Putin som de facto har site med makta, sjølv om Dimitrij Medvedev har tent som president.

I april i fjor signerte Medvedev eit antikorrupsjonsprogram, noko han var rosa for internasjonalt. Sokolov har ikkje tru på korleie presidentmakta til Mevedev eller på anti-korrupsjonsarbeidet hans. Han oppsummerer situasjonen slik:

– Putin gjekk aldri av. Det er sterke røter for korrupsjon i Russland. Det er Putin som har bygd opp systemet, og han kjem ikkje til å kjempa mot seg sjølv.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

Folket undertrykkes: – Det er ikke lenger tvil om hva folket vil, sier Mahmood Amiry-Moghaddam.

– Regimet frykter den unge generasjonen

Iran-ekspert og menneskerettighetsforkjemper Mahmood Amiry-Moghaddam mener det vil komme en revolusjon i Iran.

EKSPERT-INTERVJUET

tekst: Lars Thorvaldsen

foto: Tonje Thiesen

– I en fersk FN-rapport kommer det frem at over 200 henrettelser har funnet sted i Iran i 2011. Regjeringen hevder imidlertid at den er fabrikkert. Hvem skal vi tro på?

– Det reelle tallet er faktisk høyere. Ifølge offisielle kilder er det cirka 350 så langt i år. Denne rapporten ble skrevet rundt august. Sett fra vårt ståsted er rapporten veldig forsiktig, men det kommer en ny rapport om et par måneder som vi håper kommer til å dekke en større del av bildet. Men det at Iranske myndigheter sier slike ting, er ikke noe nytt.

– Hvem er disse menneskene som blir henrettet?

– De fleste er arrestert i forbindelse med narko-

har krav som myndighetene ikke kan gi svar på. Derfor bruker de vold og dødsstraff.

– Tror du regimet frykter en ung og utdannet generasjon?

– Ja. Etter presidentvalget i 2009, da det ble demonstrasjoner i gatene, var det unge kvinner og menn og studenter som opponerte, og regimet fryktet universitetene. Da Khamenei kom til makten etter revolusjonen i 1979, var det første han gjorde å stenge universitetene i to år. Et annet eksempel er at man gir studentene det man kan kalle disiplinære stjerner som først og fremst er rettet mot studentaktivister. Får man tre stjerner, mister man studieretten for alltid.

– To studentledere ble arrestert i forbindelse med opprøret i 2009 og sitter fortsatt i fengsel. Er dette uvanlig?

– Regimet har gått etter alle som kan tenkes å organisere noe som helst mot dem. De har fått tunge fengselsstraffer alle sammen, og det gjelder også disse studentlederne. Hvis du ser på hva de egentlig har gjort, er det ikke ulovlig ifølge konstitusjonen.

«Får man tre stjerner, mister man studieretten for alltid.»

Mahmood Amiry-Moghaddam, menneskerettighetsforkjemper

– Du har sagt til Dagsavisen at Irans ungdom er en tikkende bombe. Hva tenkte du på da?

– De er en tikkende bombe sett fra regimets side. I 1980 var befolkningstallet 35 millioner og nå er det over 70 millioner. Halvparten av befolkningen er under 30 år og utdanning er ikke uvanlig, spesielt for jenter. Dette er en av grunnene til at regimet må bruke så mye frykt for å styre landet. Dette er en gruppe som

– Tror du vi får se en revolusjon i Iran slik vi har sett i mange Arabiske land det siste året?

– Absolutt. Mange har blitt inspirert blant annet av det som skjedde i 2009. Hver generasjon har i hvert fall ett forsøk på revolusjon, så det vil helt sikkert komme. Regimet tåler ikke en ny motstandsbølge, for det er ikke lenger tvil om hva folket vil.

Mahmood Amiry-Moghaddam er Iranekspert, talsmann for Iran Human rights og anatomiforsker ved Universitetet i Oslo.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

IDEOLOGI OG TERROR

Bernt Hagtvet, professor i statsvitenskap ved UiO

Kulturfascisme

I forrige ukes Universitas stilte masterstudent i idéhistorie, Carl Müller Frøland, meg spørsmålet om hva jeg mener med uttrykket kulturfascisme: Jeg har skrevet om fascismen i 30 år og en hver som har interesse for mitt syn kan for eksempel lese *Who Were the Fascists. Social Roots of European Fascism* (1981) og sist *Ideologi og terror*. I 1993 hadde jeg også en større artikkel i *Journal of Peace Research* om tilnærminger til studiet av fascismen.

Universitas: 5. oktober 2011

SEMESTERAVGIFTEN

Aksel Braanen Sterri, leder av Velferdstingets kulturstyre

Vi fordeler dine penger

Hvert år fordeler Kulturstyret millioner av kroner til foreningene på de ulike utdanningsinstitusjonene i Oslo og Akershus. Hadde akkurat du engasjert deg hadde det kanskje blitt mer og bedre studentmiljø.

Sist torsdag hadde nemlig studentorganet Velferdstinget i Oslo og Akershus sitt viktigste møte for året. Da avgjorde de framtida til studentmediene, til studentforeningene og studentdemokratiene ved Oslo og omegns utdanningsinstitusjoner – som alle er avhengige av støtten fra studentene gjennom semesteravgiften. Totalt 13,7 millioner kroner ble fordelt i løpet av fem timer. Et kurs i stramme prioriteringer for unge politikerspirer.

Årets budsjettvinnere ble Det Norske Studentersamfund og Universitas. Det vil si at studentoffentligheten og studentmiljøet seiret. Også Kulturstyret fikk en solid tildeling, hele tre millioner kroner. Men med tanke på at Kulturstyret kanskje er den viktigste enkeltinstitusjonen i studentfolden, var studentpolitikernes gnien på pengene som best brukes lokalt.

Alle studentforeninger med vettet i behold søker Kulturstyret om støtte til å skape noe bra for studentene på sin institusjon. Kulturstyret deler ut midler til små og store foreninger som lacrosslaget på HiOA, linjeforeningene på BI og kjellerforeningene og tidsskriftene på UiO.

«Av året har Kulturstyret nemlig endret kriteriene for hvordan vi ønsker å prioritere studentenes penger.»

Hittil i 2011 har studentforeningene søkt om nærmere 6,5 millioner kroner og det er bevilget nesten 2,7 millioner kroner.

Trenger studentforeningen din penger og den søker å få til noe bra for studentene, vil den få penger til det. Av året har Kulturstyret nemlig endret kriteriene for hvordan vi ønsker å prioritere studentenes penger. Kulturstyret fordeler en svært knapp ressurs og det er derfor svært viktig at pengene ikke sløses på foreninger som setter dem på bankkonto. Er du medlem av en forening som har lite penger på bok eller liten mulighet til å få penger annensteds fra? Da vil Kulturstyret hjelpe deg å få til noe bra hos dere.

Men har Kulturstyrets nye prioriteringer noe å si? Definitivt. Konsekvensen er mindre støtte til foreninger som har mye fra før, men mange flere muligheter til de som virkelig trenger det. Hadde Velferdstinget i sin budsjettprioritering fulgt Kulturstyrets prioriteringer ville studentene sett mer studentvelferd for pengene framfor å se dem gå til studentdemokratiske organer med millioner på bok. Men det er kanskje ikke så nøye, det er jo bare småpenger?

tip
oss
universitas@
universitas.no

LEGAT FOR STUDIER
I INDUSTRIARBEIDERKULTUR

Norsk Industriarbeidermuseum skal dele ut ett eller to stipend til forskning om industriarbeiderkultur.

Full utlysningstekst:
www.visitvemork.com

Søknadsfrist: 15.11.2011

Kosmisk stråling og skyer
første resultat fra CERNs CLOUD prosjekt

Edil Lillestøl, professor i fysikk, Universitet i Bergen

Finnes det en sammenheng mellom solaktivitet, kosmiske stråler og skydannelser og derved globalt klima? Hva viser CLOUD-eksperimentet på CERN?

ÅPENT MØTE LØRDAG 29. OKTOBER 2011 KL 12.00,

UNIVERSITETET I OSLO, URBYGNINGEN, KARL JOHANS GATE

Naturlige klimavariasjoner
i historisk perspektiv

Ole Humlum, professor i fysisk geografi, Universitetet i Oslo

Klimaet endres til alle tider. Hva viser jordens forhistorie om bidraget fra CO₂? Hva er naturlige variasjoner?

KLIMAREALISTENE

www.klimarealistene.com

kulturredaktør: **Mirjam Sorge Folkvord**
mirjamkf@universitas.no 478 51 790

featureredaktør: **Anders Fjellberg**
anders.fjellberg@universitas.no 993 67 068

KULTUR

For mye øl

SKJENKESTOPP: Samfundet i Trondheim står i fare for å miste skjenkebevillingen i to uker etter besøk av skjenkekontrollen, skriver studentavisa Under dusken på sine nettsider.

Den 8. oktober skal en person ha blitt skjenket overstadig beruset i stedet for å ha blitt vist bort fra lokalet. Daglig leder ved Samfundet, Nora Rokaas Hermansen, tar varselet til

etterretning, men fremhever at det er en enkeltepisode, og at det ikke er observert at personen har fått kjøpt øl eller annen alkoholholding drikke.

Samfundet har frist til 1. november med å gi en skriftlig uttalelse til Eierskapsenheten, som håndterer skjenkebevillinger og skjenkesaker i kommunen. Saken kommer mest sannsynlig opp mot slutten av november eller begynnelsen av desember.

Øverland, Bjørnson og en fiffig studentkrets – her er historien om byens studenter.

Fra punsjbollen til Glassbaren

UNIVERSITETSHISTORIE

tekst: Solveig Nygaard Langvad

I disse dager gis Universitetet i Oslos (UiO) historie ut som en nibinds bokserie. Det siste av de ni bindene er en antologi over studentminner fra UiOs 200 år med pomp, prakt og eksamen. Universitas har bladd seg fram til høydepunktene.

solvenl@universitas.no

Nominis	Nomina.	Character	Loc.	pag.
1	John Aar.	Laudabilis	1.	2.
2	Christianus Fredericus Arbo.	Haudillautab.	10.	11.
3	Ulricus Fredericus Christianus Amberg.	Haudillautab.	13.	14.
4	Georgius Bernhoff.	Laudabilis.	2.	3.
5	Clemens Eitel.	Noncontima.	4.	15.
6	Janus Lyster Frølich.	Laudabilis.	3.	4.
7	Johannes Hager.	Haudillautab.	11.	12.
8	Janus Esfendrop Knepp.	Haudillautab.	12.	13.
9	Sigvardus Emilius Petersen.	Haudillautab.	9.	10.
10	Fredericus Wilhelmus Poppe.	Laudabilis.	7.	8.

Latin: De første studentene ble innskrevet med latiniserte navn.

Det grønne værelse (1820 – 1870)

Mange studenter i denne perioden har en karriere som embetsmann for øyet. De drikker seg drita på alkohol fra punsjboller og fester på DNS' lokaler i Universitetsgata 26 (dagens kjøttmarked, Onkel Donald). I restauranten møtes studentkretsen «Det grønne værelse» og diskuterer dagens aviser over middag og kaffe. Både Amund Helland, Sophus Lie og Carl Berner er blant de innvidde elitistene. Hans Brecke skriver en kantate til kretsen:

«Jeg synger om den milde, rolige Tid hos Abraham, naar endt er Middagsspisn. Naar skjønt man er grupperet paa Sofa, Stol og Bord. Professoren snorker som en liden Asa-tor...»

Bjørnson: En trussel for unge, uskyldige studenter?

1800	STARTEN	EMBETSMANNSTUDENTENE	STUDENTER I EN NY TID	19
1811: Det Kongelige Frederiks universitet grunnlegges.	1813: Første immatrikulering. Studentersamfundet stiftes.	1850	1852: Universitetsbygget i Karl Johan åpnes.	1882: Første kvinnelige student.

De første studentene ankommer (juli 1813)

Universitetets første 18 studenter tar examen artium og immatrikuleres i juli 1813. Den 2. oktober blir De Norske Studerendes Samfund stiftet, senere Det Norske Studenter-samfund (DNS). Moroa kan begynne. De danske venner i sør mister noen studenter til oss, og Conrad N. Schwach er en av dem:

«Os er det, for hvem denne Lue blev tændt, til os den betydende smiler; Vort Fædrelands Blik paa vor Iid er henvendt, dets Haab og dets Krav paa os hviler...»

Eksklusive: Ingen hvem som helst fikk drikke kaffe med denne gjengen.

Bønder, damer og Bjørnson (1870 – 1918)

Rekrutteringen til universitetet blir bredere, og omfattet nå både bønder, Bjørnson og annet ræl. Nettopp Bjørnson skaper stor debatt som formann i Studentersamfundet, da eldre akademikere er redd han skal besudle de unge, edle studenthjerner. Noen år senere skal polariseringen innad føre til opprettelsen av Den frisindede Studenterforening i 1885 og Den Konservative Studenterforening (DKSF) i 1891. Den første kvinnelige studenten, Cecilie Thoresen, immatrikuleres i 1882.

For lite øl

SKJENKEFLOPP: Mens Samfundet i Trondheim sliter med for fulle studenter, sliter Kvarteret i Bergen med for få studenter. Salgsinntektene for drikkevarer på utestedet dette året lå nemlig under budsjett i august, skriver studentavisa Studvest på sine nettsider.

Leder for utestedet, Sigrid Jangaard Strand, har tidligere uttalt at Kvarteret ikke er der de ønsker å være, og mener skylden for problemene må deles mellom Kvarteret og arrangørene på huset.

– Vi trenger en bedre og mer regelmessig drift. Her er vi avhengige av arrangørene. Det er veldig mange tomme lokaler på dagtid. Arrangørene er ansvarlige for hva rommene fylles med og hvordan de brukes, sier Strand.

Til tross for dårlig besøk mener hun at situasjonen likevel er bedre enn før.

– Folk benytter seg av mat- og kafétilbudet i større grad enn før. Men vi skulle ønske oss bedre besøk på kveldstid og i helgene, sier Strand.

Doktogradsdans om titan til topps

FORSKNING: Doktorgradsavhandlinger kommer vanligvis mellom to permer, og passerer ofte uten den helt store oppmerksomheten utenfor det aktuelle fagmiljøet. Men unntak finnes. I forskningsformidlingens navn arrangerer tidsskriftet Science årlig en konkurranse der den beste doktorgradsdansen kåres. Årets vinner, Joel Miller fra University of Western Australia, har tatt doktorgrad i hvordan man ved hjelp av laser kan lage titanlegeringer sterke og fleksible nok til å

fungere i langvarige hofteproteser. I dansevideoen som formidler forskningsprosjektet fra problemstilling, via prøving og feiling til løsning, spiller Miller selv «Titanmannen» som forsøker å kapre «Beindama». I videoen klarer ikke de to ulike formene for titan å vinne gunsten til «Beindama». Mens alfatitan rett og slett er for stiv, blir betatitan alt for raskt utmattet. «Titanmannen» kombinerer de to titanfasene, og stikker av med «Beindama».

Se videoen på Universitas.no

«Universitetet i Oslo 1811 – 2011»

- Gis ut i ni bind, som en del av 200-årsmarkeringen.
- Utarbeidet i regi av Forum for universitetshistorie.
- Hovedredaktør er historieprofessor John Peter Collett.
- Prosjektet startet ved Forum i 1992, og arbeidet med bokserien startet i 2005, med en prislapp på 40 millioner kroner.
- Bindene teller til sammen i underkant av 4000 sider.
- De første åtte bindene er skrevet av 13 forfattere. Det niende bindet har 52 bidragsyttere.

Dovrehallen: Et populært vannhull for studentene i etterkrigstiden.

Radikalisme mellom krigene (1918 – 1940)

DNS' lokaler i Universitetsgaten selges, og studentene flytter til Uranienborgveien 11. Radikalismen er i anmarsj og *Mot Dag* kommer ut for første gang i 1921. Bolignøden herjer Kristiania, som for øvrig blir Oslo igjen i 1925. Universitetet skifter imidlertid ikke til dagens navn før i 1939. Dikter Arnulf Øverland blir valgt som formann i Studenter-samfundet i 1923:

«Og spørsmålet var, om jeg var villig til å la meg stille som formannskandidat. Ja, sa jeg. Hadde jeg fått tid til å tenke meg om, så hadde jeg kanskje ikke gjort det, men det fikk jeg ikke. Neste lørdag måtte jeg reise inn til byen og skaffe meg en bestyrelse. Jeg spurte noen pene unge mennesker, om de ville la seg velge, og det ville de...»

I leiren: 650 norske studenter ble deportert, og sytten kom aldri tilbake.

Fra Dovrehallen til Slottet (1945 – 2011)

Studentenes politiske engasjement vokser ytterligere i årene etter andre verdenskrig. I 1951 blir Dovrehallen tatt i bruk som studentkro, og blir et populært vannhull. I 1971 står Chateau Neuf og Storsalen ferdig, og politiske arrangementer og debatter trekker mye publikum. I moderne tid har studenttallet steget, og studentmassen er ti ganger så stor i 1990-årene som den var i 1945. Studenter-samfundet kan ikke lenger ha som målsetting å romme alle studentene, og studentforeninger blomstrer frem fra alle kroker og kroker. Etter en periode med AKP ml-ere i styreposisjon blir Studenter-samfundet avpolitisert, og det sosiale blir vektlagt på huset.

Men nå er kanskje det i ferd med å snu? Faste samfunnsdebatter har høyt besøkstall, og i august i år var 700 studenter på ordførerdebatt, og førte det politiske engasjementet tilbake på 70-tallsnivå.

Øverland: Dikteren tvilte på om han ville stillt til formannvalg om igjen.

Studenter i krig (1940 – 1945)

Okkupasjonsmyndighetene kaster tidlig sitt blikk mot studentene, og forsøker lenge å grafse til seg universitetet. Dette skaper baluba blant de unge akademikere som ikke ville gi seg uten kamp. Høsten 1943 må de se Gestapo stenge universitetet. Minst 1200 studenter arresteres og 650 deporteres til Tyskland. 17 studenter kommer ikke tilbake i live. Blindern Studenterhjem blir okkupert av tyske soldater. De bygger en gedigen bunker under hjemmet og tar seg til rette på studentværelsene. Spor etter tyskerne kan sees der den dag i dag. Paul L. Nielsen er blant de deporterte studentene, og forteller om oppholdet i St Andreas-leiren:

«Den første krise [...] kom da vi måtte ta av oss siviltøy og iføre oss uniformer. Fanger var vi absolutt ikke, fikk vi høre, ikke engang internerte, så den eneste mulighet var tyske uniformer – SS-uniformer! Skrekk og gru. Det gikk ikke».

Rosenborg: Det skåles under det nordiske studentermøte i 1962.

Musikk VS. musikere

En utdanning innen utøvende musikk innebærer ikke nødvendigvis at man går ut fra skolen som utøvende musiker.

MUSIKERYRKET

tekst: Bendik Baksaas

foto: Sébastian Dahl

– Det er utvilsomt et stort gap mellom det å studere musikk og det å være musiker i arbeidslivet. Denne avstanden kan minskes gjennom en mer praktisk rettet utdanning, sier komposisjonsstudent Martin Rane Bauck.

En stor del av musikeryrket består av søknadsskriving, å arrangere konserter og å drive sin egen bedrift. I dag dekkes ingen av disse emnene med obligato-

riske fag på Norges musikkhøgskole (NMH).

– Slik det er nå utdanner NMH folk til å spille bra, men ikke til å bli selvstendig næringsdrivende musikere, sier Bauck.

Nå skal støtteemnene på studiet for utøvene musikk gjøres om. Det gir muligheter for endringer.

Viktige emner

Bauck er en av arrangørene bak en debatt som ble arrangert på NMH tirsdag. Temaet for debatten var om skolen bør ta inn obligatoriske fag som er rettet mot yrket som musiker.

Blant deltakere i panelet var jazzvokalist og underviser ved NMH, Live Maria Roggen.

– Det er bra at musikkhøgskolen prioriterer det kunstneriske, men som musiker er man helt avhengig av bransjekunnskap, sier Roggen.

I tillegg til sin erfaring som sanglærer har hun også en omfattende karriere som utøvende musiker. Hun jobber med eliten av norsk jazz, og har blant annet fått spellemannsprisen både som soloartist og med jazzkvartetten Come Shine.

Roggen argumenterer for at studentene må bli satt inn i økonomien i musikkbransjen.

– Som jazzmusiker er du helt avhengig av støtte. Man er nødt til å lære seg hvordan man skal søke om støtte til å få gjennomført konserter, turneer og plate-

innspillinger, sier Roggen.

– Denne typen fag må absolutt inn i den obligatoriske utdanningen for musikere.

En bransje i forandring

Formen på undervisningen er hun derimot usikker på. En mulighet er å ha profesjonsretta fag som åpne samtaler og debatter mellom studenter og undervisere.

– Musikkbransjen er midt i en stor forandring, derfor er det viktig at slike fag kan holde tritt med hva som skjer akkurat nå, sier Roggen og peker på platemarkedets store tilbakeskritt de siste ti årene.

– Før kunne man leve av å være plateprodusent eller studiomusiker. Det er ikke sikkert det vil være mulig å leve av dette i fremtiden, sier Roggen.

Velferds- pengedryss

2,7 millioner av studentenes semesteravgift går til å lage Universitas neste år.

STUDENTVELFERD

tekst: Vegard Røneid Erikstad

Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT) vedtok torsdag 20. oktober hvordan deler av studentenes semesteravgiftskroner skal fordeles mellom studentdemokrati, medier og –kultur i Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) for 2012.

Totalt delte VT ut 13,75 millioner kroner basert på 21 ulike søknader. Dette er en innsparing på 1,75 millioner kroner i forhold til 2010-nivå. Bakgrunnen for denne innsparingen er at VTs arbeidsutvalg ønsker å prioritere andre studentvelferdstilbud i SiO, særlig etter sammenslåingen av Oslo- og Akershushøgskolenes studentsamskipnad og SiO.

De nye kriteriene vedtatt i vår trer for første gang i kraft nå. I hovedsak innebærer det en omlegging av hvem som kunne søke om direkte tilskudd fra VT. Et av hovedkriteriene for mediestøtte er at man må dekke alle medlemsinstitusjoner i SiO. Dette fører til at medier som bare dekker egne institusjoner eller en mindre målgruppe må søke om støtte fra VTs kulturstyre, som fikk 3,2 millioner kroner. Radio Nova og Universitas er nå de eneste som mottar støtte direkte fra VT, på henholdsvis 1,3 og 2,7 millioner kroner. Redaktør i Universitas, Simen Tallaksen, tror de nye kriteriene og økt tildeling vil kunne styrke avisa.

– De nye kriteriene betyr for vår del at vi må produsere en enda bedre og større avis, både i dekningsområde og i opplag. For å kunne klare det var vi avhengig av at VT gikk inn for å øke støtten vår, noe de gjorde. Vi er svært fornøyd med dette og glad for at VT følger opp kriteriene og er med på et slikt ambisiøst prosjekt. Nå er det opp til oss å bevise at dette er noe vi kan klare, sier Tallaksen.

Også kulturinstitusjonene måtte forholde seg til ny politikk fra VTs side. De to eneste søkerne i denne gruppa, Det Norske Studentersamfund (DNS) og Studentforeningen ved Handelshøgskolen BI i Oslo (SBIO), skal nå selv fordele midler til sine foreninger.

kulturredaksjonen@universitas.no

Slik fordelte VT pengene:

- Studentdemokrati: 1 244 000
- NSO-kontingent (foreløpig): 3 000 000
- Universitas: 2 700 000
- Radio Nova: 1 300 000
- Kulturstyret (med mediepott): 3 200 000
- SBIO: 650 000
- DNS: 780 000
- VT: 750 000

Krever initiativ

Masterstudent på utøvende slagverk, Jonas Barstein Johnsen, skal leve som musiker på heltid etter avsluttede studier.

– De obligatoriske fagene du skal igjennom på utøvende musikk er alle av kunstnerisk art. NMH utdanner folk til å bli dyktige musikere, og det synes jeg de skal gjøre, sier Johnsen.

Johnsen er fornøyd med tilbudet på NMH. Han har vært på både kurs i søknadsskriving og kurs i promotering gjennom sosiale medier.

– Det er riktig at disse oppleggene er frivillig å delta på, så det krever litt initiativ, sier Johnsen.

– Men slik er det å være musiker, det krever initiativ.

Allsidighet er nøkkelen

Johnsen mener allsidighet er nøkkelen til å kunne leve av musikk.

– Som musiker må du ha mange strenger å spille på, sier Johnsen.

Selv spiller han som trommeslager på konserter og andre arrangementer samtidig som han lager musikk til kortfilm og tv for å få det til å gå rundt.

– Vi er veldig heldige i Norge, som faktisk har mulighet til å leve av utøvende musikk. Det krever mye, og det er klart at man ikke kommer noe sted uten nettverk, men det er noe man har ansvar for å lære seg selv, sier Johnsen.

bendik.baksaas@universitas.no

Fornøyd: Masterstudent Jonas Barstein Johnsen benytter seg av de frivillige tilbudene NMH har om de praktiske sidene ved musikeryrket.

Det Norske Studentersamfund

26. oktober

Onsdagsdebatten: FN - Når skal man intervenere? / Betong / 19

27. oktober

Vin og Vinyl presenterer: Egil Olsen releaseparty / Biblioteket / 20
Jazz Jam / Konsert / BokCaféen / 21

28. oktober

Akademisk Vorspiel: om Hegel / Foredrag / Biblioteket / 19
Lillesalen Konsertserie: Mahal/Tom/Høyer/Rasmussen / 20

29. oktober

Medlemsmøte om internett / Biblioteket / 16

31. oktober

Upop Aften: Norsk (selv)godhet? / 19

1. november

Quiz / Biblioteket / 20

Fremover

Akademisk Vorspiel: Har avmakten styrke? / Foredrag

New French Extremity: Pianolærerinnen / Film

Pungrock#6: PREMONITION 13 (US) / Konsert

Vårres Jul / Konsert

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

www.studenterfundet.no

akademika

Søker om vakt-unntak

VAKTLOVEN: Oslo politidistrikt har mottatt et tredvetalls søknader fra utesteder i Oslo som ønsker fritak fra den nye forskriften i vaktloven. Deriblant flere studentutesteder.

Endringene i forskriften betyr at utesteder ville måtte sende mange av sin vakter på dyre kurs, noe som kan få store konsekvenser for

økonomien til utestedene. Fritaksmuligheten betyr at studentstedene nå mest sannsynlig slipper denne ekstrautgiften.

Universitas skrev i vår om at en tvungen gjennomføring av slike kurs kunne betydd kroken på døra for flere studentsteder.

Blant stedene som nå har søkt om unntak er flere av fakultets-

pubene på Universitetet i Oslo og Høgskolen i Oslo og Akershus. Også Chateau Neuf har søkt om unntak fra loven.

Den nye forskriften skal tre i kraft 1. april 2012, og Oslo politidistrikt håper å ha behandlet alle søknadene i god tid før dette.

Bakgrunnen for forskriftsendringen har vært at myndighete-

ne ønsker å skjerpe kontrollen over vakterbransjen. Endringen ville gjort det vanskelig å bruke frivillige som ordensvakter, noe som ville rammet mange studentforeninger og -arrangementer.

Da det originale forslaget ble presentert i fjor fikk Justisdepartementet mye kritikk.

– Vi har gjort det enklere å få

tillatelse til å fortsette å ha eget vakthold. Utestedene skal slippe å etablere egne vaktelskaper for å ha egne ordensvakter, sa Merethe Rein, seniorrådgiver i Justisdepartementet til Universitas den gangen.

Det virker nå som om studentutestedene får det som de vil.

Gabriel Steinsbekk

gabriel.steinsbekk@universitas.no

La det swinge: A cappella-gruppen The Monday People i sving i kafeen på Samfunnsvitenskapelig fakultet.

Synger for stillhet

Torsdagens middag i SiO-kantinene fikk muligens en bismak da den ble servert med a capella-versjonen av «Pål sine høner».

FLASH MOBS

tekst: Kristian Wikborg Wiese

foto: Skjalg Bøhmer Vold

Sanguke på Blindern

En tilsynelatende vanlig dag i kafeen på Samfunnsvitenskapelig fakultet på Universitetet i Oslo. Plutselig reiser syv personer seg og bryter ut i sang. «Mercy» av Duffy. Personene bak forestillingen tilhører vokalggruppen The Monday People, hvorav flere har en tilknytning til Bårdar Danseinstitutt. Seansen er en såkalt «flash mob» organisert av Sangløftet, en nasjonal satsing med mål om å fremme alle typer sang i Norge.

– Tanken bak prosjektet er at det ikke på noen som helst måte skal markedsføres. Det skal bare skje, plutselig og brått på tilskuerne. Dette kalles «flash mob», og jeg synes The Monday People klarer det veldig bra, sier daglig leder for Musikk og ungdom, som organiserer Sanguka, Solveig Riiser,

I løpet av uka har flere ulike kor gjestet forskjellige kantiner og kafeer i Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO).

– Dette er også ment som en

gave til de ansatte. Vi ønsker å gi dem en annerledes dag, fri for det vanlige bråket som preger slike steder.

Vellykket oppføring

– Årets tema er «syng for stillhet» og har bakgrunn i et prosjekt på Ris-løkka Trafikkstasjon i 2010, forteller Sofie Søndervik Sæther fra Sangløftet.

Et sted plaget av menneskelig støy ble til et roligere og bedre sted å være for både besøkende og ansatte. Tilbakemeldingene var såpass gode at Sangløftet valgte å spinne videre på temaet.

– Vi drar til steder hvor det vanligvis er mye bråk, og gjennom sangen får de som er tilstede en pause fra dette, sier Sæther.

Tilbake på SV avslutter The Mon-

day People oppvisningen med en a cappellaversjon av «Pål sine høner» med svært original koreografi til elle vill jubel blant tilskuerne. Etter endt opptreden går truppen videre til neste kantine.

Astrid Skjølsvik, en av studentene som fikk servert sang til lunsjen sier det var overraskende, men veldig moro.

– Det ble skikkelig god stemning. Det er mye hyggeligere med sang enn det bråket som vanligvis kan høres i kantine. Jeg er helt klart for mer sang i hverdagen.

Frister med «flash mob»

I hver eneste kantine på Universitetet i Oslo møter The Monday People og Sangløftet fornøyde tilskuere.

– Jeg synes det funket veldig bra, sier Malene Jæger som overvar seansen i Fredrikke kafeen. Det ble stille og folk lyttet til sangen. Jeg synes det er veldig fint å få noe

Sanguka

- Gikk av stabelen 17.– 21. oktober i hele Norge.
- Sanguka er en ukes markering av sang og sangaktiviteter i hele Norge og en del av prosjektet Sangløftet.
- En «flash mob» er en gruppe mennesker som plutselig samles på et offentlig sted, der de sammen utfører en uvanlig og ofte morsom handling, for deretter å spre seg igjen.

sånt som dette inn i hverdagen. Dette var gøy. Hvis jeg kunne synge ville jeg absolutt meldt meg inn.

Det er ikke bare tilskuerne som er begeistret. The Monday People er også fornøyde med dagens forestilling.

– Selv om vi vanligvis arrangerer mer organiserte konserter var dette veldig gøy å være med på, sier Håkon Sigernes i The Monday People.

– Dette er helt nytt for oss og det var veldig spennende å se reaksjonene til folk og hvordan vi blir mottatt når det kommer helt uventet og plutselig. Vi kan absolutt tenke oss å gjøre mer av dette i fremtiden avslutter Sigernes.

kulturedaksjonen@universitas.no

Fra Tappetårnet til toppen

Nyvalgt: Siriann Bekeng vil at flere skal komme innom Chateau Neuf, også de dagene det ikke er oktoberfest.

Hvis DNS' nyvalgte formann får det som hun vil, skal du kunne slenge innom den store betongklossen på Majorstua når som helst.

DNS

tekst: Mirjam K. S. Folkvord

foto: Skjalg Bøhmer Vold

Forrige lørdag avholdt Det Norske Studentersamfund (DNS) generalforsamling. Møtet er det andre i 2011, og hadde valg av ny ledelse for 2012 som viktigste sak.

Jenter på topp

Nyvalgt leder for perioden 2012 er Siriann Bekeng. Hun er nåværende leder av foreningen Tappetårnet og har litt under ett års fartstid som aktiv på Chateau Neuf. Nyvalgt nestleder er Martha Møkkelgjerd. Til tross for full kjønnsutskiftning i toppvervene viderefører de to titlene som henholdsvis formand og viceformand. Jobben som økonomi-

ansvarlig bekles av Magni Sørlokk, som også innehadde vervet i fjor. De tre skal i januar velge resten av hovedstyret som skal styre DNS.

– Dagens hovedstyre har delvis gått ganske hardt til verks for når ting skal gjennomføres. Jeg er nok mer en leder som vil sette meg ned og prate med folk. Det er ikke noe mål i seg selv at alle skal være enige, men når det skal gjøres vedtak folk er uenige i er det viktig at de vet hvorfor, sier Bekeng til Universitas.

Mange prosjekter

Det kommende året ønsker Bekeng å gjøre Chateau Neuf mer tilgjengelig.

– I dag er Chateau Neuf litt sånn: Enten skjer det ingen ting eller så er det oktoberfest. Jeg vil gjøre noe for å gjøre det jevnere tilgjengelig for flere. Du skal vite at om du stikker ned en ettermiddag så skal det være ett eller annet som skjer, noe du kan slenge deg med på.

For å få til dette ønsker Bekeng blant annet å satse på å utvikle dagtilbudet, internkommunikasjonen på huset og kjelleren.

– Det burde være mulig å gå ut og danse på Chateau Neuf uten at det er swing det er snakk om, så

der skal vi prøve å ta i bruk lokalt klubbscenen mer.

Ut over dette vil Bekeng jobbe for at studenter i frivillige tunge verv skal få kompensert med studiepoeng. Alle hovedstyrevervene er per i dag ubetalte.

Få kontroverser

Generalforsamlingen for øvrig forløp uten de helt store kontroversene. 86 fremmøtte medlemmer vedtok blant annet å slette gjelden foreningen Klubbstyret, tidligere Konsertforeningen Betong, for noen år tilbake hadde opparbeidet seg. Summen beløp seg på 300 000 kroner.

Videre fikk et mye diskutert forslag om å slette alle vedtak eldre enn fra 2006 ikke forsamlingens støtte.

Avtroppende formann Karl Kristian Kirchhoff er godt fornøyd med generalforsamlingen.

– Det ser ut som den nye ledelsen kommer til å videreføre de større prosjektene vårt hovedstyre har satt i gang denne perioden. Vi skal begynne en to måneders overlappingsperiode nå, så vi får en mest mulig smertefri overføring av kunnskap og rutiner.

kulturredaksjonen@universitas.no

MIN STUDIETID

tekst: Anders Fjellberg

HVEM: Daniel Braut

STUDERTE VED: Heltbergs Studentfabrikk og Universitetet i Oslo

NÅR: 1878 – 1883

AKTUELL MED: Oppsetting på Det norske teatret, i samarbeid med Universitetet i Oslo og UiO200

Bondestudenten

«Lang og slåpen, i halvdrom, på yderste linje

sad og grunded for sig selv Ås-mund Olavsen Vinje.

Anspænt og mager, med farve som gibsen,

bag et kul-sort, umådeligt skæg Henrik Ibsen.

Jeg, den yngste i laget, gik og vænted på parti, intil nyt kuld kom in, over jul Jonas Lie.»

– Vinteren var lang og leksune stride, sier Daniel Braut.

Han retter på vadmelsbroken, myser over bordet og virker ikke å være videre imponert over Bjørnsons detaljgengiving i diktet «Gamle Heltberg». Slett ikke vanskelig å forstå at gutten har mye oppdemmet frustrasjon, forvist til husarrest mellom harde bokomslag som han har vært siden 1883.

– Her sat friske, grønne sekstanåringar jamsides med røynde skjeggebussar og flein-skallar på 30, forteller han.

– Prøver du å si at Bjørnson slurvet med historiske fakta?

Braut overhører spørsmålet totalt. En kan vel anta at hørse-len er noe svekket etter 127 år som ung student.

– Burtmed omnen sat ein gut med vinterfrakken på seg endå når omnen var raud. Tingen var at han hadde hol i broki si på ein stad...der ein ikkje må hava hol i broki.

Kommunikasjonen er ikke helt som den skal være. Bondesønnen fra gården Sørbraut i vestlandsbygda Nes er åpenbart uvant med å bli intervjuet.

– Det var so trengt og so smått der. So uhyggjelegt og so åndlaust, forteller Braut.

– Ikkje seg sjølve heller brydde dei seg um å halde reine; vaska dei seg kvar sundag var det godt.

Allerede i ung alder ble bondesønnen klar over sine akademis-

ke evner, og begynte å drømme om større ting enn hva gårdslivet kunne tilby. «Du ser det er hovud på guten, og hug til boki hev han au», ble det sagt, og gjennom et spleiselag trommet sammen av bygdas velstående figurer, ble han sendt til Kristiania.

– Boligsituasjonen i dag er ikke helt grei for studenter i hovedstaden.

Møtte du på den samme problematikken?

– Daniel budde på eit loft i Akersgata, sier Daniel som nå er tydelig språkforvirret og har en merkelig hang til å omtale seg selv i tredjeperson. Det har vel med tidsepoken å gjøre kan hende.

– Trivdes du?

– Rome var lugnt og koselig; og den stengde utsyni gjorde at han kjende seg so trygg og godt gøymd.

– Litt som på Kring-

sjå?

– Her var kje som han hadde tenkt; her var smått og grått i grått for det meste.

Studieprogresjonen ble holdt høyt i hevd på Heltbergs Studentfabrikk, og eksamensjaget ble døyyet med sigaretter, forteller Daniel.

– Det hørde med til Studenterlærdommen det au. Røykte og las so det verkte i hausen. Det var stridt, men det var karslegt.

– Det var kanskje ikke så dyrt for sigg på den tiden?

– «Den som hadde myntsor-tar!» Den visa gjekk frå morgon til kveld.

Til tross for å ha studert under trange kår viser Braut lite forståelse for dagens studenter og deres kamp for elleve måneders studiestøtte.

– Det er poetisk å vera fattig, mener Daniel.

– Ein sann student skulde liva for ideen og lata kræmarar og bønder syte for mynt og mat.

anders.fjellberg@universitas.no

Da grønlandsaktivister i mellomkrigstiden ville utvide Norges grenser, var nasjonalisme støttepunktet og okkupasjon virkemiddelet.

Kuppet: Hallvard Devold (til venstre) har nettopp heist det norske flagget på Eirik Raudes Land, og kuppet området fra danskene. Han poserer foran flaggstangen med resten av fangstekspedisjonen. FOTO: HALLVARD DEVOLD, NORSK POLARINSTITUTT

Ishavsimp

IMPERIALISME

tekst: Øyvind Gallefoss

Natt til 26. juni 1931, i ly av kveldens mørke, samles en hemmelighetsfull gjeng aktivister på et mørkt og trangt kontor i Bygdøy Allé.

I lokalene til Norges Svalbard- og Ishavsundersøkelser (NSIU) møtes professorer, avisredaktører og advokater, alle enige om at den sittende regjering er fullstendig handlingslammet. Aktivistene har mistet tålmodigheten med treige byråkrater, handlingsløse resolusjoner og langdryge forhandlinger med danskene. Norske næringsinteresser på Grønland må sikres på andre, utradisjonelle måter.

I sommernatten forfattes et telegram til en gruppe

allierte fangstmenn på Øst-Grønland. Aktivistene beordrer at området skal erobres – det er håpløst å vente på den norske stats støtte. Ishavslandet må kuppes.

Det er viktig at okkupasjonen ikke fremstår som iscenesatt av aktivistene; kuppet må se ut som en spontan handling av fangstmennene. Derfor tar heller ikke grønlandsaktivistene sjansen på å sende telegrammet fra Oslo.

Grytidlig, morgenen etter, er professor og grønlandsaktivist, Carl Marstrander, om bord på flyet til Gøteborg når det letter fra sjøflyhavnen ved Gressholmen. Han har tatt seg dekknavn og reiser under alibiet pastor Jonas Dahl. Senere samme dag dikterer pastoren et kodet telegram på telegrafstasjonen i Gøteborg.

Hallvard Devold, lederen for fangstmennene på Øst-

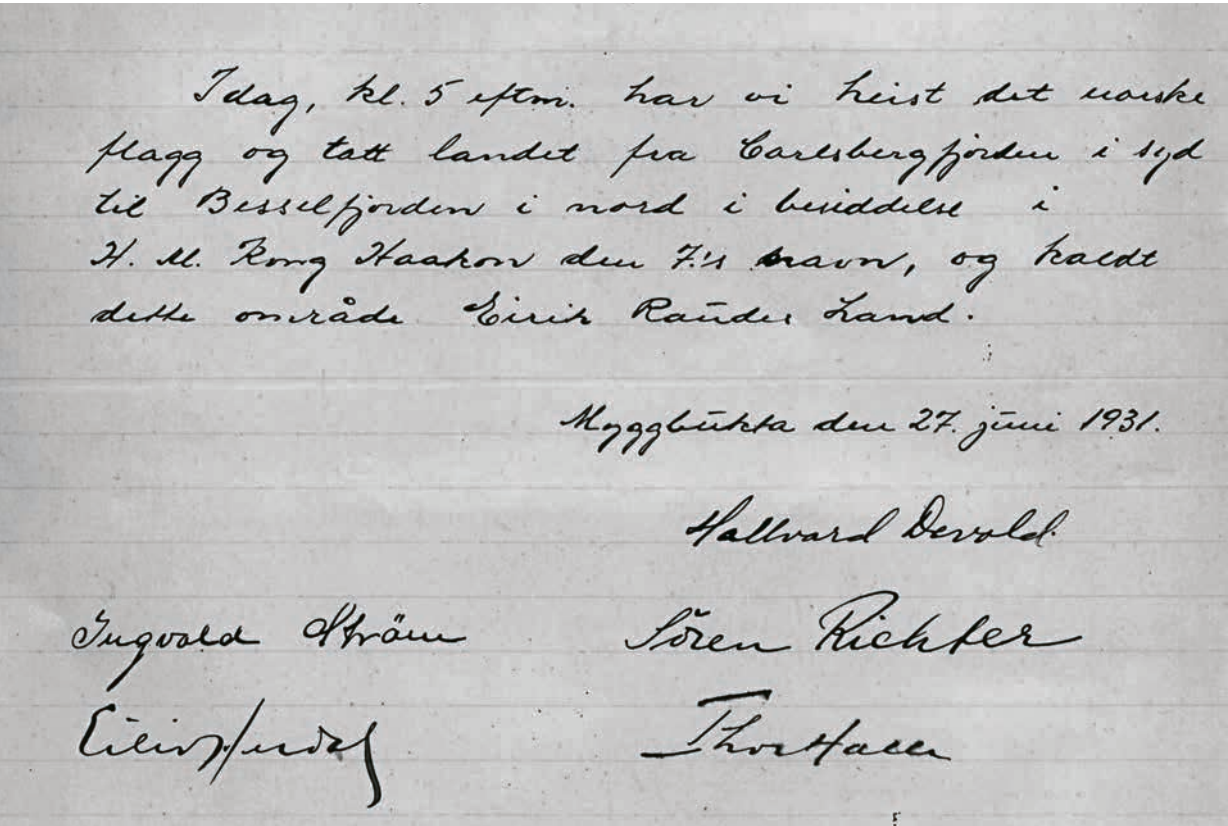
Grønland, bruker en stund på å knekke koden i telegrammet, men meldingen fremstår til slutt klar og tydelig: «Heis flagget! Okkuper alt land mellom 71,30° og 75,40° nord. Kall området Eirik Raudes Land.»

Ved første mulighet heiser Devold det norske flagg, og tar landet i besittelse i Hans Majestet Kong Haakon den 7. sitt navn. Aksjonen gjennomføres uten komplikasjoner, det er ikke særlig mange fiender i nærheten.

Før Marstrander drar for å champagne-feire seieren med den skjønneste telegrafisten som har hjulpet ham, reker han å sende et kodet telegram til sine venner i Oslo: «Evangeliet utgår over Oslo by. Pastor Dahl.»

Oppdrag utført.

Jubelen står i taket i Bygdøy Allé.

Okkupasjonserklæring: «I dag, kl. 5 aften, har vi heist det norske flagg og tatt landet fra Carlsbergfjorden i syd til Besselfjorden i nord i besiddelse i H. M. Kong Haakon den 7.'s navn, og kaldt dette område Eirik Raudes Land. Myggbukta den 27. juni 1931».

Trofé: På Adolf Hoels kontor ble planer lagt for å kuppe Grønland fra danskene. Veggene er spekket med trofeer av Hoels tidligere bragder: Annekteringsskilt fra Svalbard.

Isøya: Grønland er verdens største øy, og ble tildelt Danmark i 1814.

«Grønland ble generelt betraktet som et «ingenmannsland»»

Einar-Arne Drivenes, historieprofessor ved Universitetet i Tromsø

erialistene

– **Det norske** folk følte seg tråkka på, må du skjønne. Nasjonalt tråkka på.

Einar-Arne Drivenes er historieprofessor ved Universitetet i Tromsø. Han har forsket på Norges eventyr i Nordishavet, og kan fortelle at folkeopinionen i mellomkrigstiden var temmelig soleklar: Norge hadde like mye rett på Grønland som Danmark hadde. Minst. At det faktisk var eskimoene som var der først, var det ikke særlig mange som brydde seg om.

– Grønland ble generelt betraktet som et «ingenmannsland» fra både norsk og dansk side, sier Drivenes.

– Bare én nordmann tenkte på eskimoene: Nansen. Han var i tillegg helt bastant – Grønland tilhører verken dansker eller nordmenn. Men den oppfatningen var han sørgelig alene om.

– Denne måten å bare heise et flagg og si: «Nå tar vi dette området». Er ikke det litt ... spesielt?

– Joda. Men altså, dette gjorde man jo overalt. Vi var ikke alene om å være nasjonale imperialister. I dag høres det kanskje litt skummelt ut, men på den tida var det helt normalt.

Det var vikingen Eirik Raude som først erobret Grønland, en gang på 900-tallet. Raude gikk videre til å fostre opp Leiv Eiriksson, som gikk videre til å oppdage Amerika – Grønland gikk videre til å bli formelt knyttet til Håkon Håkonssens Norgesveldet i 1261. Etter et par hundreår med hungersnød, moskusjakt, pest og harde kamper med eskimoer, startet den norske presten Hans Egede på 1700-tallet et iherdig kristningsarbeid på øya. Omkring år

1800 var praktisk talt hele befolkningen på verdens største øy kristnet i den norske kirkes navn.

Men øya skulle fort gå tapt. Da den svenske og den danske kongen i 1814 undertegnet Kiel-traktaten, ble Grønland i en bisetning tildelt Danmark. Traktaten ble aldri godkjent i Norge, og ble stående som en historisk urett, som gjorde det enkelt å antenne nasjonale følelser da – over hundre år etter – grønlandsaktivistene startet kampen for å ta øya tilbake.

Lederen for NSIU, Adolf Hoel, var ishavsimperialist på sin hals. Han hadde tidligere nesten ene og alene sikret Norge suverenitet over Svalbard, og var bortimot beryktet for sin pågåenhet. Adolf var gjerne både forsker, politiker og forskningspolitiker på én og samme gang, ►►

«Heis flagget! Okuper alt land mellom 71,30° og 75,40° nord.»

Kommando fra grønlandsaktivistene.

en barbarisk lobbyist som aldri tok et nei for et nei. Han visste godt hvordan å få med seg pressen – og folkeopinionen – i sin sak.

I tiden før kuppet på Øst-Grønland lot han ikke sjansen gå fra seg til å belære myndighetene i hvordan man måtte gå fram for å sikre suverenitet over den herreløse isøyen. Ishavsimperialismens første bud: Send ut statlige forskningsekspedisjoner. Ved å opprette vitenskapelige og humanitære stasjoner står man sterkere når herredømmet en gang i fremtiden skal tildeles i en folkerettslig tvist.

Planene til Hoel ble godt mottatt i både regjering og storting, det virket å være en rådende enighet blant folk og herskap om at ekspedisjoner til Øst-Grønland var av nasjonal interesse.

Den statlige satsingen ga raskt resultater.

Juli sommeren 1929 seiler ishavsskuten «Veslekari» ut fra Ålesund havn, fullastet med medlemmer og utstyr til Adolf Hoels vitenskapelige ekspedisjon. Hallvard Devold har fått det ærefulle oppdraget å lede arbeidet med å bygge ut Øst-Grønland i distriktet der Eirik Raude en gang slo seg ned.

Etter flere uker på sjøen, hvor «Veslekari» manøvrerte gjennom et uvanlig hissig pakkisbelte, rekker Hallvards ekspedisjon frem til fjordlandskapet som han i sine memoarer lidenskapelig beskriver som det mest imponerende han noen gang har sett.

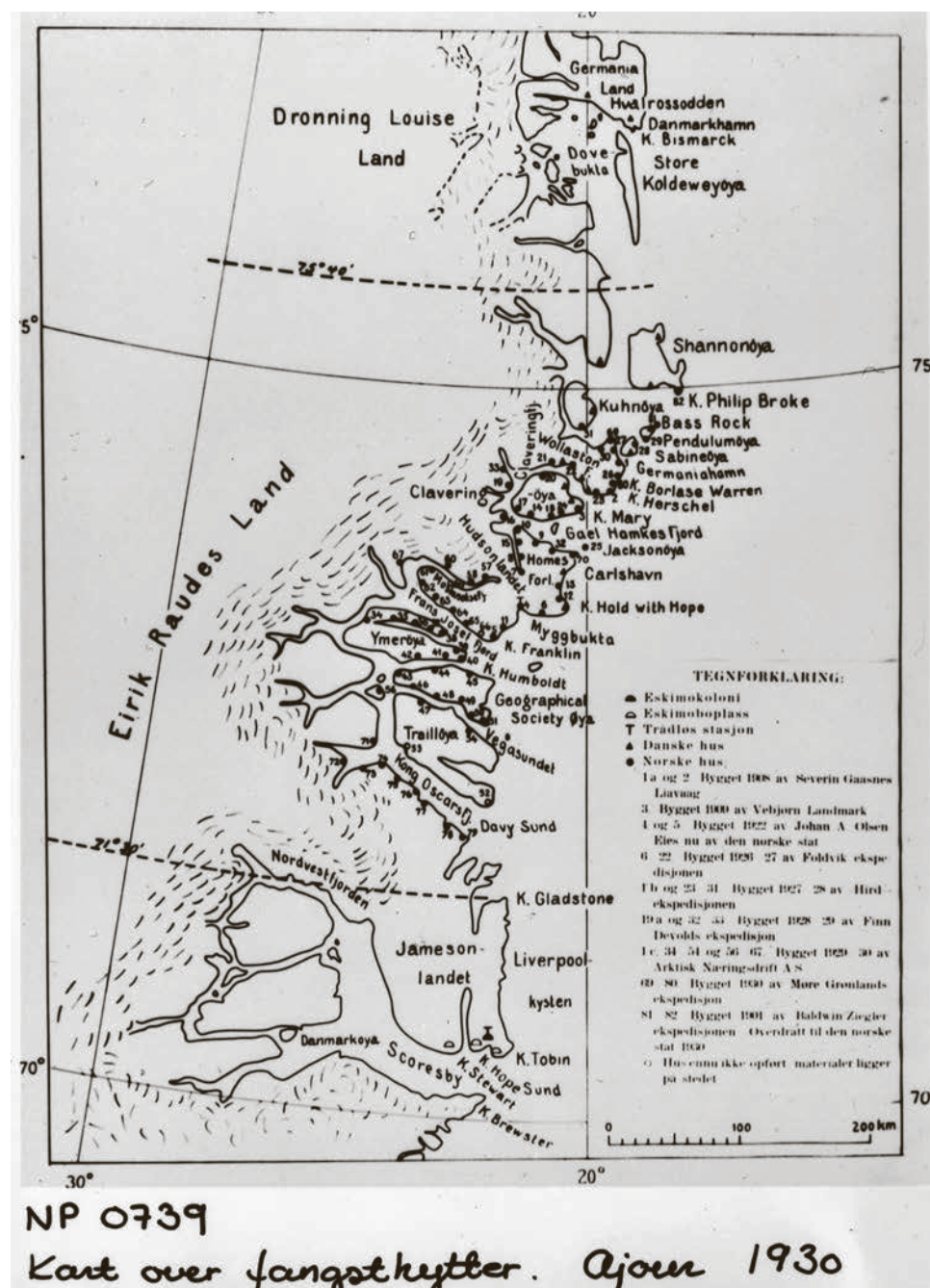
Fjellveggene skifter farge i brunt, rødt, grønt og grått, og står steilt opp til 2000 meters høyde på begge sider av skuta. Hallvard må bokstavelig talt legge hodet bak på nakken for å kunne se himmelen. De mektige isbreene kalver kontinuerlig, slik at mannskapet hver halve time hører dump torden inne fra brefronten. Iskolossene som løsner fra breen føres videre sørover av understrømmene, hvor de går på grunn, og smelter sakte i solvarmen mellom bergveggene.

Det er i disse områdene Hallvard, i kompaniskap med mannskapet og sine kjære hunder Trym og Tott, daglig tråler kysten og setter opp fangsthytter. Og gjerne skyter en moskus eller to, om de støter på noen.

Slik går godt og vel et år. Hallvard seiler rundt i sitt ishavsparadis og «tar land så langt forholdene tillater». Han er lykkelig uvitende om at i Oslo – nautisk milevis unna – er den politiske kampen i ferd med å eskalere.

Norges is-eskapader går nemlig ikke upåaktet hen i Danmark, og seint i 1930 offentliggjør den danske statsministeren planer om en treårig vitenskapelig ekspedisjon til Øst-Grønland. Planene er alvorlige. En slik satsing vil sette den norske aktiviteten i skyggen, og Adolf Hoel og hans kompanjonger mener at det er strengt nødvendig å skifte strategi. Det blir sendt av gårde et brev til regjeringen, der de formaner Norge om å okkupere Øst-Grønland før den danske ekspedisjonen kommer i gang.

Det politiske miljøet er imidlertid blitt mindre medgjørilig i det siste. En Hoel-vennlig

Eirik Raudes Land: Kartet viser fangsthytter som er satt opp i det fjordrike landskapet mellom 71,30 og 75,40 grader nord, på østsiden av Grønland. De norske okkupantene navnga landet etter vikingen Eirik Raude, som var den første til å bosette seg på Grønland. FOTO: NORSK POLARINSTITUTT

Venstre-regjering er nylig gått av, og den nye regjeringen synes ikke noe om Hoels metoder; de liker ikke at han fører utenrikspolitikk på deres vegne. Den politiske temperaturen begynner raskt å stige, både innenfor Norges politiske grenser, og i landets foreløpig fredelige forhold til Danmark.

– Var vi noen gang i nærheten av krig med danskene?

Professor Drivenes drar litt på det. Men ser ingen grunn til å overdramatisere.

– Neida, det tror jeg ikke, det var aldri snakk om krigføring. Alle var nok klar over at saken kom til å ende som en folkerettslig tvist i Haag. Uenigheten dreiet seg først og fremst om hvordan den skulle havne der.

Da Hallvard Devolds private okkupasjon av Eirik Raudes Land blir nasjonalt kjent, bryter rabalderet ut i Norge. Den borgerlige pressen trykker voldsomt på for grønlandsaktivistenes sak, anført av avisene Tidens Tegn (datidens VG) og Dagbladet. Det går ikke lang tid før okkupasjonen bærer frukter. Den 10. juli 1931 går den norske regjering til statlig okkupasjon av Eirik Raudes Land.

Taktikken til Adolf Hoel har lyktes, nok en gang.

Adolf hopper på første båt til Øst-Grønland, og da M/S «Polarbjørn» ankommer Eirik Raudes Land, er den fullastet av hovedstadsjournalister, som er blitt med for å dekke seierherrene. I tillegg er fangstfolk strømmet til fra fjern og nær. Stemningen er høy.

Hallvard Devold synes det er synd om journalistene som har reist så langt, ikke skal få anledning til å delta i en skikkelig «polarfest», så han setter en kasse whisky på bordet. Devold skriver i sine memoarer: «Det blev virkelig en dundrende fest, hvor de forskjellige typer blev fremført i frihet. Jeg merket mig at Aftenposten holdt lengst ut.»

Men festen kunne ikke vare evig. Dagen etter Norges statlige okkupasjon av Øst-Grøn-

land, går den danske regjering til domstolen i Haag.

– **Norge hadde aldri en sjanse i Haag.**

Professor Drivenes forklarer at grønlandsaktivistenes aksjoner var fånyttede. Danmark hadde nemlig fått en muntlig lovnad av den norske utenriksministeren, i 1919 erklærte Nils Claus Ihlen at Norge hadde ingenting imot Danmarks fulle eierskap av Grønland. Slike lovnader er knusende i Haag.

Domsslutningen den 5. april 1933 blir en av de mørkeste dager i Adolf Hoels liv; Norge taper på alle punkter. Nederlaget er et faktum, og det danner seg fort en politisk enighet om at det er aktivistene som har ført landet opp i dette uføret. Syndebukken som skiller seg tydeligst ut er Alfred Hoel.

– Avgjørelsen i Haag var en knusende dom, og det gjaldt å komme seg unna fortest mulig. Hoels tidligere støttespillere sprang det de kunne for å slippe å bli tilskitna, sier Drivenes.

Tapet i Haag ble på mange måter begynnelsen på slutten for Adolf Hoel og ishavsimperialismen. Professor Hoel meldte seg inn i Nasjonal Samling, ble kompis med Vidkun Quisling, ble håndplukket av nazistene som rektor ved UiO under krigen, dømt for landsforræderi i ettertid, og endte sine dager som påkjørt og drept, knappe ti år etter krigens slutt.

Drivenes håper likevel Adolf Hoel, grunnleggeren av Norsk Polarinstitutt, vil bli husket som noe mer nyansert enn «landsforræder». Han påpeker at flere ansatte ved UiO tross alt likte ishavsimperialisten temmelig godt.

– Skulle de først ha en nazist, så var Adolf Hoel den beste de kunne få.

kulturredaksjonen@universitas.no

Kilder: Norsk Polarhistorie, Gylden-dal. Polarliv, Hallvard Devold. Mitt liv i og for polartraktene, Adolf Hoel.

PETIT

Til kvinnen

Hei igjen, kjære lesere og venner. Først og fremst vil jeg takke for all responsen jeg fikk på mitt forrige innlegg. Det er tydelig at det ikke bare er jeg som er glad i de eldste blant oss, og vissheten om det er noe som virkelig varmer.

Denne gangen vil jeg skrive om min største lidenskap og mitt yndlingstema; kvinnen, denne vakreste av Guds skapninger. Jeg er nemlig sikker på at jeg langt på vei har de fleste av mine mannsbrødre med meg når jeg skriver at det finnes intet viktigere her i verden enn våre kvinners ve og vel.

Likevel, opplever vi menn, i alle fall hvis jeg skal legge empiri fra min egen omgangskrets til grunn, at våre kvinner ofte synes å handle stikk i strid med denne barmhjertige maksime. For mange kvinner virker det nemlig som om at det er viktigst å markere territorium

og statuere eksempler. Etter likestillingens inntog, virker det som om enkelte moderne kvinner har satt seg fore

«Er det likestilling? Aldeles ikke.»

å ta igjen for tidligere generasjoner av menns dårlige behandling av deres formødre, ved innta den samme drittsekkholdningen overfor deres egne make.

La oss ta følgende eksempel: En mann planlegger å overraske sin utkårede med en romantisk kveld med påfølgende coitus. Han sier nei til egne avtaler for å arrangere dette, for så å oppleve at hans kvinne takker ja til overtidarbeid eller går rett fra jobb og ut med venninner. Mest sannsynlig vil denne mannen ved kvinnens hjemkomst feie alt under teppet og glatte over egen indignasjon for å bevare husfreden. Snur vi dog om på rollene, vil den forsinkede mannen ved hjemkomst sannsynligvis tre like inn i skjærsilden og plages av sin halvvel (ja, for i likestillingens navn: det finnes ingen «bedre» halvdel) emosjonelle terror i dager, i blant uker, til endes. Så ... er dette rettfærdig? Nei. Er det likestilling? Aldeles ikke.

Med ønske om en fredfull uke, mer likestilling og at kvinner viser mer medfølelse med sine menn.

Gunnar Moe

Keep Space for Peace!

La himmelrommet være i fred

28.oktober 2011
KL.18-21

ARKTIS
klimaendring ressurser
militarisering

Paneldebatt:

Senior Rådgiver Olav Orheim
NRK Journalist Bård Wormedal
Professor Ståle Eskeland
Kommentar Dagmar K.Sørbøe

Litteraturhuset
Wergelandsveien 26, Oslo
www.litteraturhuset.no

Arr: Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet
Dagmar K.Sørbøe og Ingegerd E. Lorange

anmelderredaktør: **Nordis Tennes**
nordis.tennes@universitas.no 922 21 231

ANMELDELSER

Deilig, rein gladpop

Da Marius Drogås

Hagen, under navnet Team Me, ble sendt til Urørtfinalen i 2010, trommet han sammen et band på seks musikere for å fremføre musikken han til da hadde laget og spilt inn på egenhånd. Det siste halvannet året har Team Me fått mye oppmerksomhet for så vel sine konserter, som sin smarte markedsføring. Et dataspill på nettet, som fungerte som en musikkvideo til «Weathervanes and Chemicals», ga bandet blest både nasjonalt og internasjonalt.

Med indianerfjær i håret og et utsolgt Blå satt Team Me stemninga fra første låt. Låter i høyt tempo ble fremført med tilsvarende høyt energinivå fra de seks musikerne. Melodiene er veldig fengende, og musikken fester seg raskt i øret. Vokalisten synger med en veldig pressa stemme i et høyt register. Det låter spesielt, men likevel fint. Den intense vokalen støttes opp av bandet,

KONSERT

Team Me

Scene: **Blå**

Når: **Lørdag 22. oktober**

som svarer med like mengder energi. Bandet utstråler en sjarmerende spilleglede, og smitter publikum med sin naivistiske og optimistiske musikk.

Om Team Me er gode på plate, er de om mulig enda bedre live. Der plata har tendenser til å ha for mange allsangrefreng og for mange instrumenter på en gang, er de mye mer dynamiske på konsert. På plata er det fort tolv-fjorten musikere som spiller samtidig. De naturlige begrensingene det gir å være seks musikere er en fordel for bandet. Strippa litt ned, men fortsatt med masse trøkk, kommer melodiene godt fram, og konserten blir en fortjent feiring av et nytt, viktig band.

Bendik Baksaas

bendik.baksaas@universitas.no

Viva la formueskatt

Aldri har milliardære

vært flere og rikere enn de er nå. Men de virker slett ikke fornøyde – noen av dem blir til og med syke av Norge. Mimir Kristjánsson, journalist i Klassekampen, debuterer som forfatter med en bok om det han kaller sytekultur og kravmentalitet blant norske milliardærer.

Teksten er bygget rundt en mengde sutrete uttalelser rikingene har kommet med i media. Ofte grenser de mot det absurde: Olav Thon kaller Norge «den siste sovjetstat», mens Rimi-Hagen antyder at det er et opprør mot de rike, i regi av den rødgrønne regjeringen. Det er etter hvert liten tvil om at Kristjánssons tese holder vann: Det eksisterer en sytekultur på toppen av Norges borgerskap. Men hvor stort omfang den har, får vi ikke noe tydelig svar på. Kristjánssons anekdotiske bevisføring berører bare superrikinger som opptrer i media.

BOK

De superrike

Av: **Mimir Kristjánsson**

Forlag: **Forlaget Manifest**

Hvis boka har til hensikt å ta lufta ut av den konvensjonelle retorikken om at Norge er avhengig av superrikingene, kunne den hatt godt av færre dykk i avisarkivene, og mer av den typen argumentasjon vi finner i de siste kapitlene. Der Kristjánsson på vellykket, dystopisk vis ser til sin fars hjemland, Island. Han kunne også – for seriøsitetens skyld – ha sløffet stråmennene; rikingenes latterlige uttalelser står fint på egne bein. Den polemiske stilen gjør den lille boka til underholdende lesning, men gir samtidig skeptikerne et grunnlag for å avfeie den som useriøs. Dermed risikerer den å lide samme skjebne som mange andre bøker i sin sjanger: å bli en preken til kirkekolet.

Peder Stabell

anmeldelser@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Mandag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: People Love Music
1100: Studentnyhetene
1103: A-lista
1200: Snakker ikke norsk
1900: Bra Trommis
2030: Sort Kanal
2130: Get to Know Grime
2200: Goodshit
2300: The O & Jo Show
0000: Overkill

Tirsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Ry
1030: Grenseløst
1100: Studentnyhetene
1103: Du skulle ha vært der
1200: Radio Nova Highlights

Onsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur

1000: Studentnyhetene
1003: Tekstbh.-programmet
1100: Studentnyhetene
1103: UD
1130: Rabarbra
1200: Studentradiolista
1900: Kveggels
2030: Country Barn
2100: Spillmatic
2200: Funkiga Timmen
2300: Neu
0000: Støyfoten

Torsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene

0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Nova Noir
1200: Det Fiktive Selskab

Fredag

0600: Democracy Now!
0700: Spillmatic
0800: Du skulle ha vært der
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Opplysningen 99.3
1100: Studentnyhetene
1103: Nyhetsfredag
1200: Radiotjenesten
1230: Skallebank

RADIO NOVA

1900: Gymtimen
2000: Nova Nedstrippa
2100: Magic Beat
2130: Nova Amor
2200: Musikk, Dans og Drama
0000: XO Hiphop

Søndag

0000: Novanatt
0800: Ry
0830: Grenseløst
0900: Det Fiktive Selskab
1000: Snakker ikke norsk
1400: Rabarbra
1430: Stang ut
1500: Sorgenfri
1600: Poplogg

Stemmerett: Vokalist Ine Hoems stemme bærer både gjennom røffe rockerefreng, og løfter de fåtallige balladene til et høyt nivå.

Tuba for tre

Med en klokkeklar englestemme, en dansende tubaist og et tordenvær på trommer er Pelbo en eksplosiv konsertopplevelse.

For sin debutplate *Pelbo* ble bandet nominert til spellemannsprisen i 2010. Trondheimsgruppa fulgte opp med tung turnering i både inn og utland. Med nærmere hundre konserter på samvit-tigheten de siste årene har bandet gjort seg beryktet som en scenevant og hardtslående rocketrio.

Allerede med sin utradisjonelle besetning, på vokal, tuba og trommer, er Pelbo et annerledes rockeband. I motsetning til tubatrikolleger Chili Vanilla og Møll, har Pelbo mer rock og mindre jazz i seg. Det enkle og rå rockeuttrykket er godt etablert, samtidig som de blander inn smakfulle mengder av elementer fra pop, punk og prog.

Det kompromissløst harde i musikken kommer også til syne i bandets sceneopptreden. Det er uvant, men fascinerende, å se en tubaist stå ytterst på scenekanten og svinge det enorme instrumentet taktfast til en drivende trommegroove. Bak trommene, stort sett innhylla i røyk, sitter Trond Bersu og hamrer løs. Hardt, men nådeløst presist. Legg til en vokalist som spiller synth, klokkespill og tamburin, og du har en trio som greier å fylle en scene.

Der det ikke er vokal, greier trommer og tuba å veie opp og opprettholde balansen i lydbildet. Tross den beskjedne besetningen låter bandet aldri tynt. Vokalist Ine Kristine Hoem spiller synth samtidig

KONSERT

Pelbo

Scene: **Blå**

Når: **Fredag 21. oktober**

som hun looper sin egen stemme og synger tostemt over den. Tubaist Kristoffer Lo bruker også en rekke elektroniske effekter til å eksperimentere med sin egen lyd. De to utforsker, gjennom hele konserten, begrensingene for de to organiske instrumentene: tubaen og menneskestemmen.

«Med sin utradisjonelle besetning, på vokal, tuba og trommer, er Pelbo et annerledes rockeband.»

Fredagens konsert var slippfest for bandets nye plate *Days of Transcendence*. De nye låtene har mindre jazz i seg enn før. Melodiene er stort sett ganske stiltypiske pop/rock, og det er heller lydbildet som gjør at bandet skiller seg ut fra annen musikk i disse sjangrene.

Bandet gjør en oppvisning i særpreget rock, holder et høyt energisk nivå, samtidig som de har det nødvendige dynamiske krydderet. Det nye materialet gir et godt førsteinntrykk, og det er ikke umulig at Pelbo drar i land en spellemann-nominasjon dette året også.

Bendik Baksaas · Tonje Thilesen (foto)

bendik.baksaas@universitas.no

Solveig Nygaard Langvad, journalist

UKAS ANBEFALING

Fra valmue til hvalross

Tekstene til supergruppa The Beatles har blitt analysert i hjel gjennom tidene, og konspirasjoner har gjerne vært utgangspunktet for de grundige analysene. Dette har professor Klaus Høiland ved biologisk institutt ved UiO sett seg lei av, og derfor har han valgt en helt original innfallsvinkel. Sangene om norsk furupanel, barndommens jord-

bærmarker og valmuene som selges bak skuret i midten av rundkjøringen i Penny Lane er bare noen av eksemplene på de mange biologiske og botaniske referansene i The Beatles' tekster. Hva er budskapet bak botanikken? Det skal Klaus fortelle deg i kåseriform, mens han snurrer Beatles-plater. Det bare må bli bra, det.

Hans J. Skjong, journalist

UKAS ADVARSEL

WTF, OMG, LOL

Årets fjerde medlemsmøte på Studentersamfundet spoler tilbake til året 1997 med temaet «Internett». Tar du turen kan du blant annet se fram til sak to på programmet: «Hva er Internett?» og en programtekst som lyder: «spennende mennesker fra Internett kommer for å fortelle oss om hva det er og hvordan vi kan bruke det fram-

over.» Videre vil man kunne lære om «hvordan avstander har blitt kortere og regnekapasiteten større i løpet av det siste hundreåret, og hvordan det hele har kulminert i det vi i dag kjenner som Internett.» Syrlige kommentarer er overflødige. Det er usikkert om det er ment ironisk, men du gjør uansett lured i å skygge banen.

Med fela først

«Mikser spennende elementer». «Finner tilbake til røttene». «Inderlig autentisk». Når store plateselskaper bruker denne typen taglines betyr det ofte at de har leid inn en kis på munns spill og en annen på fele, plassert dem helt bakerst i lydbildet, men i forgrunnen i musikkvideoene til over middels kjente norske artister. Jeg er villig til å gå i tog for at dette skal bli forbudt. Det ville selvfølgelig vært av egeninteresse – et slikt forbud hadde gjort det mye lettere å omtale prosjekter som Valkyrien Allstars' på en troverdig måte.

På tre plater har hardingfeletrioen fra Oslo nå vist at de kan tingene sine. Det er ikke snakk om pop med munnharpe til pynt eller heis-folkemusikk, men en reell hybrid der tre habile hardingfelespillere snekrer låter for nettopp sitt format. Som tidligere er de fleste tekstene lånt fra kjente norske storheter som Bjerke, Hauge,

Hofmo og Hagerup. I tillegg kommer overleverte tekster og vokalist Tuva Syvertsens egne bidrag. Fyll og spektakkeltematikken er justert tre hakk ned, og alvoret to opp. I lys av dette kler musikken godt at trommer og bass-kompet trioen har med seg har fått mer rom til å tre fram som selvstendige størrelser enn tidligere. Tuva Syvertsen synger bedre og mindre anstrengt enn noen gang, og det hele klinger mer sofistikert, men også mindre umiddelbart fengende enn tidligere. Denne gangen gjør det ikke så mye. Valkyrien Allstars viser at man ikke må defineres av sjangre så lenge man er i stand til å skape sin egen.

Mirjam K.S. Folkvord
anmeldelser@universitas.no

PLATE

Ingen hverdag

Av: **Valkyrien Allstars**

Selskap: **Grappa Musikforlag**

Fengslende noveller

Temaene i Mørk bil bak kretser ofte rundt sjalusi, kjærlighet, løsrivelse, drømmer og lengsler. Selv om forfatteren tar opp store spørsmål behersker hun kunsten å veve dette inn mellom små og dagligdagse hendelser.

Åpningsnovellen «Forandring» handler om en kvinne som føler at hennes nye hobby, selvforsvar, ikke blir tatt seriøst av kjæresten. Det resulterer i en krammel og hun bestemmer seg for å flytte ut, men kommer ikke over dørterskelen. Uten å rope beskriver Hagen dette forholdet på en skjør og mørk måte.

Angela Hagen skriver stille om de store spørsmålene, ved hjelp av antydninger og små tegn beskriver forfatteren en hjelpeløshet og sårhet. I tillegg er språket til Hagen enkelt, uten unødvendige ord eller formuleringer. Dette er med på å opprettholde den lavmelte tonen som kjennetegner noveller.

NOVELLER

Mørk bil bak

Av: **Angela Hagen**

Forlag: **Forlaget Oktober**

Av og til blir det så forsiktig at det går utover drivet i novellene. For eksempel i novellen «Grunnoppskrifter» som ikke er mer enn et glimt av en tilsynelatende normal hendelse hvor samtalen de to fører i hovedsak dreier seg om hvorvidt kvinnen har greid å lage et perfekt brød.

Det ligger naturligvis mer bak denne fortellingen, men på grunn av den litt for lavmelte tonen i teksten kommer ikke dette godt nok frem.

Til tross for at enkelte noveller er skrevet litt for subtilt er det en skjørhet og nærhet over de aller fleste tekstene i boken som gjør dette til vakker og veldig ofte trist lesning.

Kristian Wikborg Wiese
anmeldelser@universitas.no

KULTURKALENDER

onsdag 26. oktober

Debatt: Er Norge en suveren stat? Grunnlovens § 1 erklærer at Norge er «et frit, selvstændigt, udeleligt og uafhængeligt Rige». Hvordan er det forenelig med for eksempel EØS-avtalen og Schengen-samarbeidet? I panelet sitter statssekretær i UD Espen Barth Eide, EUs ambassadør til Norge János Herman, professor i statsvitenskap Morten Egeberg og postdoc. Christoffer C. Eriksen ved institutt for offentlig rett. Ordstyrer er Julie Lødrup, daglig leder i Manifest Analyse.
Blindern, Eilert Sundts hus, aud 4. Kl. 10.15 – 11.45.

Foredrag: Tidligere i høst leverte Mahmoud Abbas den offisielle søknaden for anerkjennelse av en palestinsk stat av FN til FNs generalsekretær. I lys av denne utviklingen vil Yasser Al Najjar, den palestinske ambassadøren til Norge, holde et foredrag om det brede temaet «Palestine today, and tomorrow».
Domus Academica, Gamle festsal. Kl. 13.00 – 15.00.

Modell-FN: Bli med på simulering av «United Nations Climate Change Conference». Her kan studentene kjenne staters suverenitetsdilemma i internasjonale forhandlinger på kroppen! Norges forhandlingsleder ved den internasjonale klimakonferansen i Cancun i 2010, Audun Rosland, deler av sine erfaringer med denne typen konferanser. Få studie-relatert erfaring, og meld deg på: helgaro@student.sv.uio.no.
Blindern, Eilert Sundts hus, aud 3. Kl. 17.15 – 20.00.

torsdag 27. oktober

Debatt: Finnes det moralske begrunnelser for suverenitet? I offentlige ordskifte om gruppers krav på suverenitet hersker ofte steile fronter. Man er gjerne mer opptatt av hva som er rett enn av hvorfor det er rett. Deltakerne er Jouni Reinikainen (Stockholms universitet), Jörgen Ödalen (Uppsala universitet), Jarle Roheim Håkonsen (NRK-anker og tidligere Brussel-korrespondent) og Anne Julie Semb (Førsteamanuensis ved Insitutt for statsvitenskap). Ordstyrer er stipendiat ved ISV Kim Angell.
Blindern, Eilert Sundts hus, U1. Kl. 14.15 – 15.45.

Foredrag: Å forstå Johan Sebastian Welhaven er å trenge inn i kulturforholdene i en formende periode i en ung nasjons liv. Professor emeritus i historie ved UiO, Anne-Lise Seip holder foredrag om Welhavens arbeid for en nasjonal kultur.
Gamle Raadhus, Nedre Slottsgate 1. Kl. 17.00.

Hørespill: Andreklassingene ved lyd- og musikkproduksjon på Noroff har laget hørespill: et om Conan og et om Fantomet. Det blir ølservering til hørespillene, og når det hele er ferdig blir det Halloween-fest! Ta på deg et kult kostyme og kom!
Chateau Neuf, Betong. Kl. 19.00.

Film: Er du Joachim Trier-fan? Morfaren hans, Erik Løchen, lagde kun to spillefilmer. Du kan se den ene torsdag kveld. *Motforestilling* fra 1972 er den mest interessante, og kan minne om David Lynch's *Inland Empire*. Høres spennende ut!
Chateau Neuf, Lillesalen. Kl. 19.00. Pris: 40/60 (medl./ikke medl.).

fredag 28. oktober

Debatt: Svekker bistand mottakerlandets suverenitet? I hvor stor grad preger giverlandenes egeninteresse bistanden som gis, før og i dag? Panelet består av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim, generalsekretær i Norsk Folkehjelp Liv Tørres og leder for samfunns- og informasjonsavdelingen i Flyktninghjelpen Rolf A. Vestvik. Ordstyrer er Dan Banik, førsteamanuensis ved SUM.
Blindern, Eilert Sundts hus, aud 5. Kl. 13.15 – 14.15.

Dinodag: Titt på gamle fossiler og dra på dinosaursafari på Geologisk museum.

Symposiepub: Aktualitetssymposiet avsluttes med symposiepub på U1 fredag kveld. Her kan de suverene diskusjoner fortsette ut i de sene nat-tetimer, og har du deltatt på fire eller flere arrangement i løpet av symposiet er du med i trekningen av et gavekort som deles ut på puben! Fagutvalget ved Statsvitenskap er arrangør sammen med Souperådet.
Blindern, Eilert Sundts hus, U1. Kl. 17.00.

Akademisk vorspiel: Kort tid etter andre verdenskrig ble Karl Poppers bok *Det åpne samfunn og dets fiender* publisert. I boken kritiseres Platon, Hegel og Marx som fiender av et åpent, demokratisk samfunn. Bertrand Russell karakteriserte Poppers kritikk av Hegel som «dødelig». Er det riktig å forstå Hegel som en fiende av et åpent samfunn? Er det (fortsatt) hold i Poppers kritikk av Hegel?
Chateau Neuf, Biblioteket. Kl. 19.00.

Festival: Kammermusikkfestivalen pågår fra mandag til lørdag denne uken, og fredag kveld skal trompetist Ole Edvard Antonsen lede et student-ensemble bestående av messing- og slagverkinstrumenter. Wagners «Lohengrin» står på programmet!
NMH, Lindemansalen. Kl. 19.30. Pris: 50/150 (stud./ikke stud.).

lørdag 29. oktober

Omvisning: Surrer du rundt på Blindern med nesa i boka eller kaffekoppen? Hadde det kanskje vært artig å vite noe mer om campuset hvor du tilbringer halve tjuetårene? Dra på guidet omvisning, og lær masse kuriosa om de gode, gamle bygningene.
Blindern, Georg Sverdrups hus. Kl. 14.00 – 14.30.

Etter 22. juli: Instituttleder for psykologi, Siri Gullestad, gir oss et psykoanalytisk perspektiv på tragedien med foredraget «Psykologi, ideologi og ondskapens problem». SV-dekan, Knut Heidar, innleder.
Domus Academica, Gamle festsal. Kl. 14.00 – 15.30.

søndag 30. oktober

Dinodag: Den årlige dinosaurdagen går av stabelen, og i år får vi se nytt fra de siste utgravningene på Svalbard. Jørn Hurum holder foredrag om dinosaurer og andre fortidsdyr. Det blir også Dinosaursafari og framvisning av fossiler fra samlingene.
Geologisk museum, Sarsgate 1. Kl. 12.00 – 14.00.

mandag 31. oktober

Foredrag: Forfatter Edvard Hoem kommer til høyskolen for å snakke om biografien som sjanger både i fagtekster og i skjønnlitterære verk. Han har brukt selvbiografiske elementer i egen diktning, men også skrevet biografi om Bjørnstjerne Bjørnson. Disse arbeidene er utgangspunktet for foredraget.
HiOA, Pilestredet 52, aud 3. Kl. 12.00 – 13.30.

Upop aften: «Det er typisk norsk å være god, » konstaterte Gro Harlem Brundtland i sin nyttårstale i 1992. Selv om dette kan virke noe arrogant, synes det å stemme likevel: Nordmenn er gode på velferd og likestilling. Vi er gode på vintersport, bistand og fredsmekling. Kulturhistoriker Nina Witoszek vant Fritt Ord-prisen i 2005 for sin evne til å utfordre norske standardoppfatninger. Nå skal hun besvare følgende spørsmål: Er det typisk norsk å være god?
Chateau Neuf. Kl. 19.00.

tirsdag 1. november

Konsert: Amerikanske Rocky Votolato hevder selv å spille noe så sært som indie-vise-punk, om punken kanskje ikke skinner igjennom hans solo-show, stråler det mistilpasshet og bitterhet av tekstene. Musikken er vakker og intens, samtidig som den flyter fra sarte lavmælt til energisk. Votolato tar deg med på en følelsesmessig berg-og-dal-banetur, for så å sette deg overraskende helskinnet ned igjen.
Café Mono, Pløens gate 4. Kl. 22.00. Pris: 100.

Etterlysning

Ad Notam går nå ut med full etterlysning av lederen for studentparlamentet ved UiO, Stian Skaalbones. Skaalbones er ca 185 cm, har kortklipt lyst hår og rød lue. Skaalbones ble borte fra studentoffentligheten etter en del medieoppmerksomhet i forbindelse med kritikk av petroleumsforskningen, og det spekuleres i at han er tatt til fange av olje- og energidepartementent. Et tips om at han har gått i vinterdvale følges også opp med interesse. Alle med opplysninger i saken bes kontakte Ad Notam per fax.

Incest og mageknip

Universitas stilte forrige uke spørsmålet «Kan akademisk innavl føre til faglig forstoppelse?» Ad Notams seksjon for kosthold og sedelighet har denne uken gjennomført en undersøkelse som langt på vei besvarer spørsmålet. Det viser seg nemlig at vitenskapelig ansatte og professorer som får barn med egne barn og barnebarn, og er sin egen bestefar, tante eller nevø, i stor grad, eller i svært stor grad, sliter med fordøyelsen. – Vi oppfordrer til mer fiber og mindre familiær tafsing, sier hovedvernombudet ved UiO til Ad Notam.

Klonemishandling

Biologiprofessor Kristian Gundersen kom sist uke med den oppsiktsvekkende nyheten at professorer kloner seg selv. – Situasjonen er dramatisk! Det formelig vrir av Bernt Hagtveter, Rune Slagstad og Thomas Hylland Eriksener. Vi får inn tusenvis av kronikker hver eneste dag, sier en fortvilet debattredaktør i Morgenbladet, Marit Slåtnæs til Ad Notam. Universitetsledelsen vil foreløpig ikke gå nærmere inn på hvordan kloningen foregår, i frykt for at Arnvad Nedkvitne skal komme til å finne ut av hvordan det gjøres.

– Jeg er ikke full!!

Sykepleier ved Sørlandet sykehus, Kim Husby, skrev forrige uke et iltert debattinnlegg der han mente seg forulempet og urettmessig kastet ut av vaktene på Chateau Neuf under Oktoberfest. Ad Notam tar som hovedregel den berusede parts side i utkastelses-tvister, men akkurat denne gangen er det ting som taler i favør vaktholdet. Eller som Husby selv skriver: «Vi hadde overlatt lite til tilfeldighetene og ankom festivallokalet ikledd ekte läderhosen, hvite skjorter, fjellsko og tyrolerhatter.» Case closed.

Professorkloning: Det har gått over styr, mener Kristian Gundersen. Her fra kontoret til Thomas Hylland Eriksen.

Dresscode: Lederhosen og tyrolerhatt er ifølge sikre kilder klare tegn på at man har fått i seg alt, alt for mye å drikke.

Sjåvinistisk balleredaktør

Universitas redaktør, Simen Tallaksen, etterlyste i forrige uke mer baller i studentoffentligheten. Universitetsstyrerepresentant Runa Thomassen tar denne uken kvinnesaken i egne hender.

– *Tror du vi lever i 1950, Tallaksen?*
– Ehh... Hva er det du snakker om nå?

– *Jeg har sett nyhetskommentaren din «En bønn om baller». Det er noe av det mest bakstreverske mann-sjåvinistiske mølet jeg noen gang har lest!*
– NEI, NÅ FÅR DU TA Å SKJERPE DEG! Det er en metafor, og det skjønner du. Du må gjerne skrive et leserinnlegg, men ærlig talt.

– *Vet du egentlig hva som står i likestillingslovens paragraf 1?*
– Nei, ikke sånn på stående fot, men...

Det står at «Kvinner og menn skal gis like muligheter til utdanning, arbeid og kulturell og faglig utvikling.» Hvem tror du at du er som kan heve deg over det?
– Det er en metafor! Har du hørt om metaforer?

– *Jada. Men på meg virker det som om du har gått inn for å krenke så mange kvinnelige studenter som mulig. Og det tror jeg jammen du har klart. Hva er det egentlig du driver med?*
– Hei, ta å gi deg'a. Du skjønner hva den kommentaren handler om, ikke sant?

– *Det handler ikke bare om kommentaren din, Tallaksen. Sist gang dere hadde en kvinnelig redaktør var i 2004. Hvorfor vil dere ikke ha kvinnelige redaktører?*
– Er du seriøs!? Prøver du å lage en parodi på baksiden, vår eller tror du virkelig ikke vi vil ha kvinnelige redaktører?

– *Jeg er universitetsstyrerepresentant, det bør du vite, og jeg er bekymret for hvordan du driver avisa. Ønsker du å bygge opp et patriarkat, Tallaksen?*

En kvinnefiende: Redaktør og pimp, Simen Tallaksen, statuerer et eksempel: Det krever baller å stille opp i dette antrekket.

– Du, ærlig talt. Det her har ikke jeg tid til nå. Det blir for dumt, og jeg skal i et møte. Men hvis du virkelig mener det så forelsår jeg at vi tar en kaffe en dag og snakker sammen.

– *Vi får se, men når du velger å bruke spalteplass på å fortelle at man må ha baller for å få til noe, da er begeret fullt. Du er en kvinnefiendelig bakstrever og bør finne deg en ny jobb. Vil du vurdere din stilling på bakgrunn av dette?*
Nei. På ingen måte.

baksiden@universitas.no

HINT: Norske universiteter ansetter sine egne doktorgradsstipendiater som forskere. Vi reagerer med nøktern befi ppelse og finner fram Wire-lingoen. Riktig svar sendes til filip.ros-hauw@gmail.com

FORRIGE UKES LØSNING VAR: Nam! Søppel. Mange riktige svar, blant dem var Marie Benedikte. Tjolahopp!

- Hvilket stjernetegn har du dersom du har bursdag i dag?
- Hva heter stjernetegnet «Tvil-lingene» på latin?
- Hva heter romskipet der mye av handlingen i tv- og filmserien *Star Trek* utspiller seg?
- Fra hvilket land kommer tegneserien *Astro Boy*?
- Hva het tredjemann i mannskapet på Apollo 11, som ikke satte sin fot på månen?
- Omtrent hvor langt er et lysår målt i kilometer?
- Hvilken planet er nest størst i vårt solsystem?
- Og hvilken av solsystemets planeter ligger lengst unna sola?
- Hvem var første menneske i verdensrommet?
- Og hvem var første svenske i verdensrommet?

Space: The final frontier.

- Skorpionen
- Gemini
- USS Enterprise
- Japan
- Michael Collins
- Ti milliarder kilometer
- Saturn
- Neptun
- Jurij Gagarin
- Christfer Fuglesang